

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รศิกาญจน์ พลจำรัสพัชญ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รศิกัญจน์ พลจำรัสพัชญ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

Predictors of Cyberbullying Behavior among Junior High School Students

RASIKAN POLCHAMRATPAT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF NURSING SCIENCE

IN PEDIATRIC NURSING

FACULTY OF NURSING

BURAPHA UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ รศิกัญจน์ พลจรัสพัชญ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริยุพา สนั่นเรื่องศักดิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ชีระรังสิกุล)

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ทัพย์วาริรัมย์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริยุพา สนั่นเรื่องศักดิ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ชีระรังสิกุล)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจนารถ สารพัด)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรชัย จุลเมตต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเอี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

63920174: สาขาวิชา: การพยาบาลเด็ก; พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คำสำคัญ: ปัจจัยทำนาย, พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 รัตติกาลจันท์ พลจำรัสพัชญ์ : ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น . (Predictors of Cyberbullying Behavior among Junior High School Students)
 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ศิริยุพา สนั่นเรื่องศักดิ์, ศ.ค., นฤมล ชีระรังสิกุล, ปร.ค. ปี พ.ศ. 2567.

พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นและเป็นปัญหาที่สำคัญ ส่งผลกระทบต่อทางด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัวยุและสังคม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสุรินทร์ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดตามเกณฑ์คัดเข้า จำนวน 116 ราย เก็บข้อมูลในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ 3) แบบสอบถามแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ 4) แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 5) แบบสอบถามอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน 6) แบบสอบถามพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ซึ่งแบบสอบถามชุดที่ 2 - 6 มีค่าความเชื่อมั่นแอลฟาครอนบาคทั้งหมดเท่ากับ .83 .93 .79 .84 และ .73 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression)

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 27.14, SD = 2.55$) อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 37.6 ($R^2 = 0.376, F_{(1, 113)} = 11.076, p = .001$)

ผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ควรเน้นให้กลุ่มเพื่อนสนิทหรือเพื่อนนักเรียนที่ใช้เวลาร่วมกันเป็นส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมด้วย และในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ควรเน้นให้นักเรียนหลีกเลี่ยงเพื่อนที่ใช้ความรุนแรงผ่านสื่อออนไลน์ และส่งเสริมผู้ปกครองให้มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบมีอิสระอย่างมีขอบเขต เพื่อป้องกันการเกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์

63920174: MAJOR: PEDIATRIC NURSING; M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

KEYWORDS: PREDICTORS, CYBERBULLYING BEHAVIOR, JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS

RASIKAN POLCHAMRATPAT : PREDICTORS OF CYBERBULLYING BEHAVIOR AMONG JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS. ADVISORY COMMITTEE: SIRIYUPA SANANREANGSAK, Dr.P.H. NARUMON TEERARUNGSIKUL, Ph.D. 2024.

Cyberbullying is becoming an increasingly pressing problem. Influence of Physical, Mental, Family and Society. This research aimed to study the predictive factors of cyberbullying behavior among Junior High School Students. The sample group consists of 116 Junior High School Students in Surin Municipality by selecting a sample group according to the inclusion criteria. The research instruments consisted of 1) a personal data questionnaire, 2) a cyberbullying experience questionnaire, 3) an online violence behavior model questionnaire, 4) a parenting questionnaire, 5) a peer violence influence questionnaire, and 6) cyberbullying behavior questionnaire. Questionnaires 2 and 6 had alpha Cronbach confidence values of .83, .93, .79, .84, and .73 respectively. Data analysis using descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis.

The research found that Cyberbullying behavior among Junior High School Students was at a low level ($\bar{x} = 27.14$, $SD = 2.55$). Peer violence influence and independent parenting styles with boundaries on predicting cyberbullying behavior among Junior High School Students, accounting for 37.6% ($R^2 = 0.376$, $F_{(1, 113)} = 11.076$, $p = .001$)

The results of this study suggest that activities to prevent and correct cyberbullying behavior in Junior High School Students friends who spend most of their time with their students should also participate in such activities and provide instruction on cyberbullying behavior among Junior High School Students. Students should be encouraged to avoid friends who abuse them through online media and encourage parents to have independent parenting styles with boundaries for preventing cyberbullying behavior.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความเมตตากรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริยุพา สนั่นเรืองศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ชีระรังสิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการช่วยกำกับติดตาม และกรุณาชี้แนะให้ คำปรึกษาแนะแนวทางตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยละเอียดถี่ถ้วนและความเอาใจใส่ด้วยดี เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ท่านกรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำและวิจารณ์ผลงาน ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเครื่องมือที่ถูกต้องต่อไป

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการนำเครื่องมือ วิจัยไปทดลองใช้และเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ และขอขอบคุณ อาจารย์ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยประสานและให้การช่วยเหลือจนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้โอกาสในการศึกษาเพื่อประโยชน์ ต่อผู้วิจัยและความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพพยาบาลในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดามารดาและพี่น้องทุกท่านที่ให้การสนับสนุนด้วยความรักและให้ กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ กัลยาณมิตรที่ดีทุกท่านที่ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บุพการี คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมา จนทุกวันนี้

รศิกาญจน์ พลจรัสพัชญ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉุ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	11
พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	13
กรอบแนวคิด PRECEDE-PROCEED Model ของ Green and Kreuter	15
ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	27
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง	28
การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการวิจัย	31
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	31
ส่วนที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย ของคะแนนประสบการณ์การถูกข่มเหง รังแกบนโลกโซเชียล แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรม เลี้ยงดู อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน และพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล	33
ส่วนที่ 3 ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	35
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล.....	38
อภิปรายผล.....	39
ข้อเสนอแนะ	42
บรรณานุกรม	44
ภาคผนวก	48
ภาคผนวก ก	49
ภาคผนวก ข	53
ภาคผนวก ค	55
ภาคผนวก ง.....	59
ภาคผนวก จ	61
ภาคผนวก ฉ	64
ภาคผนวก ช	67
ประวัติย่อของผู้วิจัย	76

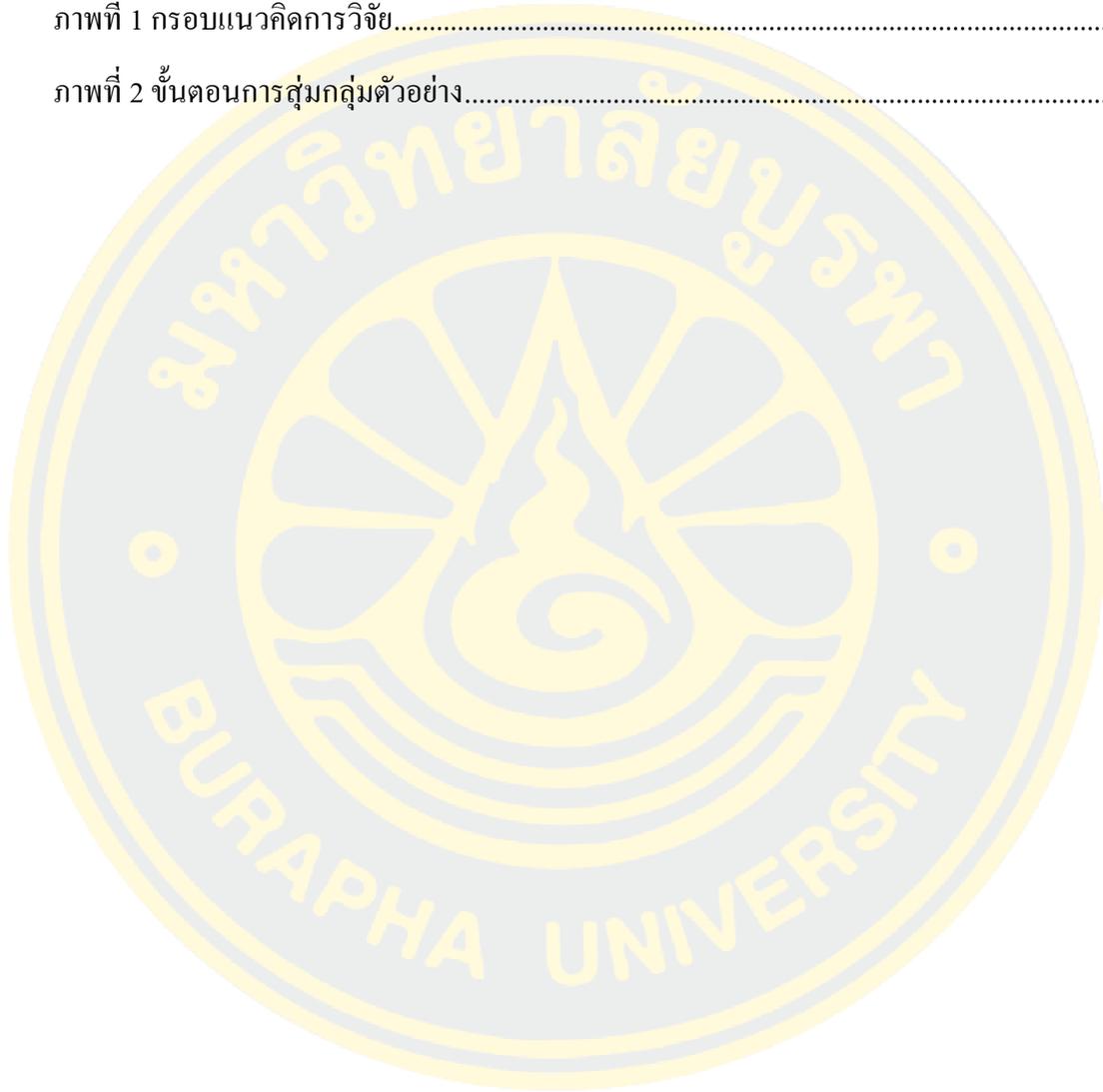
สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปี 1-3 ปีการศึกษา 2565	23
ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	32
ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและพิสัย ของคะแนนประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแก บนโลกโซเชียล แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน และพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล	34
ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลความรุนแรง จากเพื่อน กับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล	36
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Stepwise Regression เพื่อทำนายพฤติกรรม รังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	37

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	23

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบันการใช้สื่อสังคมออนไลน์กลายเป็นสิ่งที่เข้ามาบิบบทบาทกับทุกเพศทุกวัย สามารถตอบสนองต่อการใช้งาน ได้หลายด้าน พื้นที่บนโลกไซเบอร์ได้กลายเป็นเครื่องมือที่เข้ามาบิบบทบาทกับการใช้ชีวิตของวัยรุ่นมากขึ้น โดยพบว่า ร้อยละ 48 เป็นเด็กอายุ 10-15 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มากที่สุด (วิฒนาวิดี ศรีวัฒนพงศ์ และพิมพ์ภา ชานินพงศ์, 2558) และพบว่าในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่อายุน้อยกว่า 18 ปี มีอัตราการเข้าใช้สื่อสังคมออนไลน์บนพื้นที่โลกไซเบอร์สูงถึงร้อยละ 90 มีการใช้งานเกิน 10 ชั่วโมงต่อวัน (กรมสุขภาพจิต, 2562) หากเด็กและเยาวชนมีการใช้งานในทางที่ดีก็จะทำให้เกิดประโยชน์ และหากใช้งานไม่เหมาะสม โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดวิจารณญาณ อาจทำให้เกิดผลเสียและเกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ซึ่งบนพื้นที่โลกไซเบอร์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างตัวตน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนของตน และใช้ในการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเพศ ตลอดจนใช้เป็นช่องทางในการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ (สุภาวดี เจริญวานิช, 2560) วัยรุ่นตอนต้นอายุ 10-15 ปี (Potter & Perry, 2009) เป็นวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมีลักษณะเฉพาะ แตกต่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายทุกระบบ รวมไปถึงด้านจิตใจและสังคม ส่งผลให้เกิดอารมณ์หงุดหงิด กังวล และหมกมุ่นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย รวมถึงมีการสร้างและหลังสอรั้โมนมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้อารมณ์ค่อนข้างรุนแรง ไม่มั่นคง (สุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์, 2551) ดังนั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงต้องการพื้นที่ในการแสดงออกที่เหมาะสม เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับ พื้นที่บนโลกไซเบอร์ได้กลายเป็นเครื่องมือในการแสดงความเป็นตัวตน ระบายความรู้สึก หรือใช้เพื่อสร้างสถานการณ์ทางสังคมทำให้ตนเองเด่นขึ้น หากใช้พื้นที่บนโลกไซเบอร์ในการระบายความรู้สึกที่ไม่เหมาะสมต่อผู้อื่น อาจส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ (พลอยพัชชา แก้ววิเศษ, นันทรัตน์ มาตยาบุญ, ลาวัลย์ สมบูรณ์, และศลิษา โกศย์, 2564)

ปัญหาพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ เป็นปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวนี้ มีความเป็นนิรนามไม่สามารถทราบได้ว่าใครเป็นผู้รังแก มีต้นทุนที่ต่ำสามารถทำได้ง่าย ข้อมูลกระจายออกไปในวงกว้างอย่างรวดเร็ว ผู้รังแกจึงนิยมใช้พื้นที่บนโลกไซเบอร์ในการลง

เมื่อทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับความอับอายหรือได้รับความทุกข์ทรมาน ด้วยการเขียนข้อความ การใช้เสียง การถ่ายวิดีโอ การถ่ายภาพนิ่งบนโลกโซเชียล (วีรวิชัย เลิศรัตน์ ชำรงกุล, 2564) และเผยแพร่คลิป คำทอ แชรส์ลงบนพื้นที่โซเชียล จนเกิดผลกระทบต่อผู้ถูกรังแกทางด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัวย และสังคม โดยเวลาที่พบว่ามีการรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล คือ 18.00-21.00 น. ซึ่งสัมพันธ์กับ ช่วงเวลาในการทำการบ้านและเป็นช่วงเวลาที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด (วัฒนาวดี ศรีวัฒนพงศ์ และพิมพ์ภา ชานินพงศ์, 2558) โดยรูปแบบของพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่พบมากที่สุด เป็นการนินทาหรือถูกคำทอผ่านโทรศัพท์มือถือ ห้องสนทนา หรือเว็บไซต์ ร้อยละ 50 (อัญมณี หล้าหนัก และคณะ, 2563)

ในประเทศไทยและต่างประเทศยังพบปัญหาพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล โดยพบว่า วัยรุ่นเป็นผู้รังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล ร้อยละ 13.50-34.10 (Hesapcioglu & Ercan, 2017) ในปี 2560 การศึกษาพฤติกรรมรังแกบนโลกโซเชียลร่วมกันของ 14 ประเทศทั่วโลก พบเยาวชน ไทยร้อยละ 45 เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมรังแกบนโลกโซเชียล และอยู่ในอันดับ 5 จาก 14 ประเทศ ซึ่งมากกว่าสหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่นถึง 4 เท่า (ชาญวิทย์ พรนภดล, 2561) ตัวอย่าง พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล ประกอบด้วย 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) การนินทาหรือคำทอผู้อื่น เป็นการกล่าวให้ร้ายผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง และทำให้เกิดความอับอายบนโลก โซเชียล 2) การหมิ่นประมาทผู้อื่น เป็นการใส่ความ ปล่อยข่าวลือในทางที่ไม่ดีถึงผู้อื่น จนทำให้ เสื่อมเสียชื่อเสียงหรือทำให้ผู้อื่นถูกเกลียดชัง 3) การแอบอ้างชื่อหรือตัวตนของผู้อื่นเพื่อไปว่าร้าย ผู้อื่น รวมถึงเพื่อใช้ในการหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง 4) การนำความลับที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของ ผู้อื่น ไปเผยแพร่หรือส่งต่อ เป็นการให้หรือแลกเปลี่ยนความลับของผู้อื่น หรือนำข้อมูลส่วนตัวของ ผู้อื่น หรือนำปมด้อยของผู้อื่นไปเปิดเผย จนทำให้เกิดความอับอายและเสื่อมเสีย และ 5) การลบหรือ บล็อกผู้อื่นออกจากกลุ่ม เป็นการกีดกันผู้อื่นออกจากกลุ่มหรือบล็อกผู้อื่นออกจากความเป็นเพื่อน รวมไปถึงสั่งให้เพื่อนในกลุ่มลบ กีดกันหรือบล็อกผู้อื่นออกจากความเป็นเพื่อนหรือออกจากกลุ่ม (ธัญญากร ตุดเกื้อ และเกษตรชัย และหิม, 2561 ; เข้มเพชร วิรุณราพันธ์ และลักษมี คงลาภ, 2561) พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลนั้น เป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อทางด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัวย และสังคม จนทำให้เกิดเป็นปัญหาสังคม จนถึงการสร้างความเสียหายและส่ง ผลกระทบต่อความผาสุกของบุคคล ครอบครัวย ชุมชน และประเทศชาติ

พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลส่งผลกระทบต่อผู้รังแกและผู้ถูกรังแก โดยพบว่า มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (กอร์ปบุญ ภาวะกุล และปราโมทย์ สุกนิษฐ์, 2554) และมีประสพ การณ์ถูกรังแกมาก่อน ผู้รังแกจะมีพฤติกรรมคิดตัวไปจนโต กลายเป็นบุคคลก้าวร้าว อันธพาล และ ละเมิดกฎหมายสังคม (เกษตรชัย และหิม, 2556) สำหรับผลกระทบต่อผู้ถูกรังแก จะส่งผลกระทบต่อ

ทางด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัวย และสังคม ซึ่งพบว่า ผลกระทบด้านร่างกาย ได้แก่ นอนไม่หลับ ปวดศีรษะ ปวดท้อง เบื่ออาหาร เกิดเป็นความเครียด ผลกระทบด้านจิตใจ ได้แก่ รู้สึกหดหู่ วิตกกังวล ซึ่งอาการดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นของโรคซึมเศร้าและอาจก่อเหตุฆ่าตัวตายได้ (Swearer & Hymel, 2015) สอดคล้องกับการศึกษาของวาสนา คำดี (2564) พบว่า พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมก้าวร้าว ผลกระทบด้านครอบครัว ได้แก่ ผู้ปกครองมีความวิตกกังวลและเป็นห่วงบุตรหลานของตน พบว่า ผู้ปกครองมีการติดต่อเกี่ยวกับปัญหาเรื่องบุตรหลานถูกเพื่อนในโรงเรียนรังแก เพื่อขอรับคำปรึกษาจากหน่วยงานให้คำปรึกษาและจากโรงเรียน (ชิดชัย ใจไพรวัน, 2560) และนอกจากผลกระทบที่กล่าวมาแล้ว ยังพบผลกระทบด้านสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ทำให้ผู้ถูกรังแกไม่ชอบเพื่อนในโรงเรียน และแยกตัวออกจากสังคม (วิวิชัย เลิศรัตน์ ธารงกุล, 2564) พฤติกรรมรังแกผู้อื่นยังส่งผลให้บรรยากาศในการเรียนรู้ลดลง เสียสมาธิในการเรียน เกิดความหวาดกลัว และวิตกกังวลต่อการถูกคุกคาม ถูกขู่ทำร้ายร่างกาย โดนเพื่อนล้อ ไม่อยากไปโรงเรียน และส่งผลให้ผลการเรียนต่ำ (Mora-Merchan, 2006) ปรัชญาการรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลจากทั่วทุกมุมโลก กลายเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายต้องเข้าไปจัดการดูแล เพราะปัญหาดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นของโรคซึมเศร้าและได้คร่าชีวิตของนักเรียนทั่วโลกไปแล้วมากมาย (สุภาวดี เจริญวานิช, 2560)

สาเหตุของพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลเกิดได้จากหลายปัจจัย การทำความเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรม รวมทั้งการหาวิธีป้องกัน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลในระยะยาว จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล ได้แก่ เพศ ($r = .045, p = .199$) ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล ($r = .165, p = .001$) ประสบการณ์เคยเห็นเพื่อนถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล ($r = .028, p = .301$) ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ($r = .626, p = .000$) (เอมวดี เกียรติศิริ, 2560) แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ ($r = .119, p = .012$) (พลอยพัชชา แก้ววิเศษ และคณะ, 2564) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($r = .659, p = .001$) (เกษตรชัย และหิม และอุทิศ สังขรัตน์, 2555) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ถูกรังแก 3.03 เท่า (95%CI = 1.59-5.78, $p = .001$) (สวรรยา เสาวภาพ และสุวรรณิ พุทธิศรี, 2563) และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน ($r = .583, p = .001$) (เกษตรชัย และหิม, 2557) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมรังแกบนโลกโซเชียล ($r = .116, p = .015$) ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกบุคคลของ PRECEDE-PROCEED Model (Green & Kreuter, 2005) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำ PRECEDE Model ในขั้นตอนที่ 3 มาใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยของพฤติกรรมของบุคคล แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยนำ

(Predisposing factors) เช่น อายุ เพศ สถานภาพของบุคคล ความรู้ ทัศนคติ ความเชื่อค่านิยม การรับรู้ และประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ 2) ปัจจัยเอื้อ (Enabling factors) เช่น สถานบริการสุขภาพ บุคลากร โรงเรียน แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ และ 3) ปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) เช่น พ่อ แม่ บุคคลในครอบครัว ครู เพื่อน แพทย์ พยาบาล บุคลากรทางสาธารณสุข รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน ซึ่งจะช่วยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ได้แก่ ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ เป็นปัจจัยพื้นฐานและก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล เป็นความพอใจของบุคคลซึ่งได้มาจากประสบการณ์ในการเรียนรู้ (Education experience) อาจมีผลทั้งในทางสนับสนุนหรือยับยั้งการแสดงพฤติกรรมต่างๆ รวมไปถึงปัจจัยด้านคุณลักษณะของประชากรหรือปัจจัยส่วนบุคคล (Green & Kreuter, 2005; เอมวดี เกียรติศิริ, 2560) โดยประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ เป็นการถูกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งบนโลกไซเบอร์ที่พบได้บ่อยในสังคมปัจจุบัน เช่น แกล้งล้อ ทำให้อาย โดนทำร้ายจิตใจ โดนกล่าวหาว่าแรง ๆ จนผู้ถูกรังแกเกิดความรู้สึกอึดอัด เก็บกด ทำให้เกิดความคับข้องใจ รู้สึกโกรธ และรู้สึกไร้ค่าใจ โดยมีการโต้ตอบด้วยการแสดงอาการที่ไม่พึงประสงค์ออกมาโดยไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งเป็นการระบายความรู้สึกจากภายในตัวตน การศึกษาของอภิญา เขาวนตร (2558) พบว่า ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกผู้อื่น การมีประสบการณ์ได้รับการข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมและนำประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกไปใช้เพื่อรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Patchin & Hinduja (2006) โดยผู้ที่เคยมีประสบการณ์การถูกรังแกหรือถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ อาจกลับมาเป็นผู้รังแกที่กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่นเพื่อแก้แค้น เป็นวงจรความรุนแรงที่ไม่มีจุดจบ จากการศึกษาพบว่าผู้ที่มีประสบการณ์เคยเป็นผู้ถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ มีโอกาสที่จะเป็นผู้รังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ถึง 9.3 เท่า (Walrave & Heiman, 2011) สอดคล้องกับการศึกษาประสบการณ์ข่มเหงรังแกทางไซเบอร์ของเอมวดี เกียรติศิริ (2560) พบว่า การมีประสบการณ์เคยเป็นผู้ถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมข่มเหงรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ($r = .165, p = .001$) ซึ่งการที่มีประสบการณ์ได้รับการข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์นั้น ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมข่มเหงรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ได้

แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ เป็นทรัพยากรที่เอื้อต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้น สิ่งที่สำคัญของทรัพยากร คือ หาได้ง่าย การเข้าถึงได้ และความยากง่ายของการเข้าถึงทรัพยากร มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมนั้น (Green & Kreuter, 2005) แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ เป็นการเคยพบเห็นพฤติกรรม การรังแกผู้อื่นหรือการใช้ความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ ทั้งการรังแกผู้อื่นทางร่างกาย วาจา สัมพันธภาพ หรือการรังแกผู้อื่นทางไซเบอร์ ซึ่งแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ นั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้ง่ายโดยใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือ ส่วนใหญ่ชื่นชอบภาพยนตร์ประเภท Action ต่อสู้ รุนแรง และหนังแนว Adventure ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ (ฤทัยชนนี สิทธิชัย และ ธนยากร ตุดเกื้อ, 2560) แบบอย่างความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดี ที่ถูกนำเสนอต่อสื่อสังคมออนไลน์ เช่น พฤติกรรมทำร้ายหรือรังแกผู้อื่นในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความคิด การกระทำ หรือคำพูด (พลอยพัชชา แก้ววิเศษ และคณะ, 2564) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นวัยที่กำลังค้นหาตัวเอง ยังมีวุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ไม่สมบูรณ์ อาจทำให้เกิดการขาดสติ ขาดการคิด ไตร่ตรอง และขาดการคิดไม่รอบด้าน แบบอย่างความรุนแรงจากสื่อออนไลน์นั้น ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ และนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ได้ (อัญมณี หล้าหนัก และคณะ, 2563) จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่พบแบบอย่างความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ในระดับสูง มีโอกาสแสดงพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มากกว่านักเรียนที่พบแบบอย่างความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ในระดับต่ำ 1.85 เท่า (95%CI = 1.16-2.81) (จิตชัย ไชไพบรวัน, 2560)

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติของบุคคลได้รับการสนับสนุนส่งเสริมมากน้อยเพียงใด สิ่งที่บุคคลได้รับอาจจะเป็นรางวัล การลงโทษ เป็นกฎระเบียบที่บังคับควบคุมให้บุคคลปฏิบัติตาม เป็นไปได้ทั้งในด้านบวกหรือด้านลบขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของบุคคลนั้น รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็นพฤติกรรมที่ผู้เลี้ยงดูปฏิบัติต่อเด็ก แบ่งเป็น 4 รูปแบบ (Baumrind, 1997) ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และ 4) การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการ ความเชื่อมั่นในตนเอง การจัดการอารมณ์ ความสามารถในการปรับตัว การสร้างความสัมพันธ์และพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน ซึ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูนั้นมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ พบว่า การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเป็นลักษณะของการอบรมสั่งสอนให้เด็กปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ยึดคำสั่งหรือกฎข้อบังคับของพ่อแม่ โดยห้ามสอบถามหรือห้ามถกเถียง และหากไม่ปฏิบัติตามจะต้องโดนลงโทษ การลงโทษเมื่อเด็กกระทำผิด จะไม่มีการอธิบายใดๆ ซึ่งรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเป็นปัจจัยที่มีผลโดยตรงที่ส่งผลให้เด็ก

ได้รับประสบการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความคิด ความรู้สึกเก็บกด คับข้องใจ อึดอัด หงุดหงิด (เกษตรชัย และหิม, 2555) และเนื่องจากในยุคปัจจุบันนักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ง่ายสะดวกและรวดเร็ว โดยใช้เพื่อระบายความรู้สึกและอาจมีเจตนามุ่งร้ายหรือกระทำการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์โดยความตั้งใจ พื้นที่บนโลกไซเบอร์ได้กลายเป็นเครื่องมือในการระบายความรู้สึกคับข้องใจของนักเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดจึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดส่งผลโดยตรงทำให้เกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ($r = 0.53$) (ธัญชกร ตุดเกื้อ และเกษตรชัย และหิม, 2561) สอดคล้องกับการศึกษาของสวธรรยา เสาวภาพ (2563) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดสัมพันธ์กับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน โดยมีความสัมพันธ์กับผู้ถูกรังแก 3.03 เท่า อย่างมีนัยสำคัญ ($95\%CI = 1.59-5.78, p = .001$) การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดยังมีความสัมพันธ์กับผู้ถูกรังแกและผู้รังแก 1.88 เท่า ($95\%CI = 0.68-5.17, p = 0.239$) และมีความสัมพันธ์กับผู้รังแก 0.42 เท่า ($95\%CI = 0.09-1.85, p = 0.38$)

นอกจากปัจจัยที่กล่าวมาแล้วยังพบว่า ปัจจัยอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมาจากพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเอง โดยอาจยับยั้งหรือสนับสนุนพฤติกรรมนั้นๆ (Green & Kreuter, 2005) อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนเป็นการที่นักเรียนเคยพบเห็นพฤติกรรมรังแกผู้อื่นหรือการใช้ความรุนแรงจากเพื่อน ทั้งการรังแกผู้อื่นทางร่างกาย วาจา สัมพันธภาพ หรือพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ซึ่งอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่น เกิดพฤติกรรมคล้ายตามกลุ่มเพื่อนเพื่อให้ตนเองได้รับการยอมรับ หากเพื่อนในกลุ่มมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่น จะส่งผลให้มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นด้วย (เกษตรชัย และหิม และ อุทิศ สังขรัตน์, 2555) ตามพัฒนาการช่วงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญ เนื่องจากจะทำตามเพื่อนเพื่อต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน (พิมพาภรณ์ กลั่นกลิ่น, 2563) ปัจจัยด้านการเคยพบเห็นพฤติกรรมรังแกผู้อื่นหรือการใช้ความรุนแรงจากเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ การที่นักเรียนได้พบเห็นพฤติกรรมรังแกผู้อื่นหรือการใช้ความรุนแรงจากเพื่อน เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรม การสร้างสถานการณ์ทางสังคมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ส่งผลทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ (พลอยพัชชา แก้ววิเศษ และคณะ, 2564) จากการศึกษาของจิตชัย ไชไพบรวัน (2560) พบว่า นักเรียนที่เคยพบเห็นพฤติกรรมรังแกผู้อื่นหรือการใช้ความรุนแรงจากเพื่อนในระดับสูงมีโอกาสเกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มากกว่านักเรียนที่เคยพบเห็นพฤติกรรมรังแกผู้อื่นหรือการใช้ความรุนแรงจากเพื่อนในระดับต่ำ เป็น 5.49 เท่า ($95\% CI = 3.40-8.86$)

จากการทบทวนการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ยังมีอยู่จำนวนจำกัด โดยพบการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมรังแกกันบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นการศึกษาเพียงบางปัจจัย ยังไม่พบการศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสาเหตุของพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเกิดได้จากหลายปัจจัย อีกทั้งพฤติกรรมดังกล่าวยังมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นและยังคงเป็นปัญหาสำคัญของนักเรียนที่ต้องได้รับการแก้ไข ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเลือกปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงและครอบคลุมปัจจัยภายในและภายนอกบุคคล ได้แก่ 1) ปัจจัยนำ (Predisposing factor) คือ ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ 2) ปัจจัยเอื้อ (Enabling factors) คือ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ และ 3) ปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังและค้นหาปัจจัยเสี่ยงของพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน

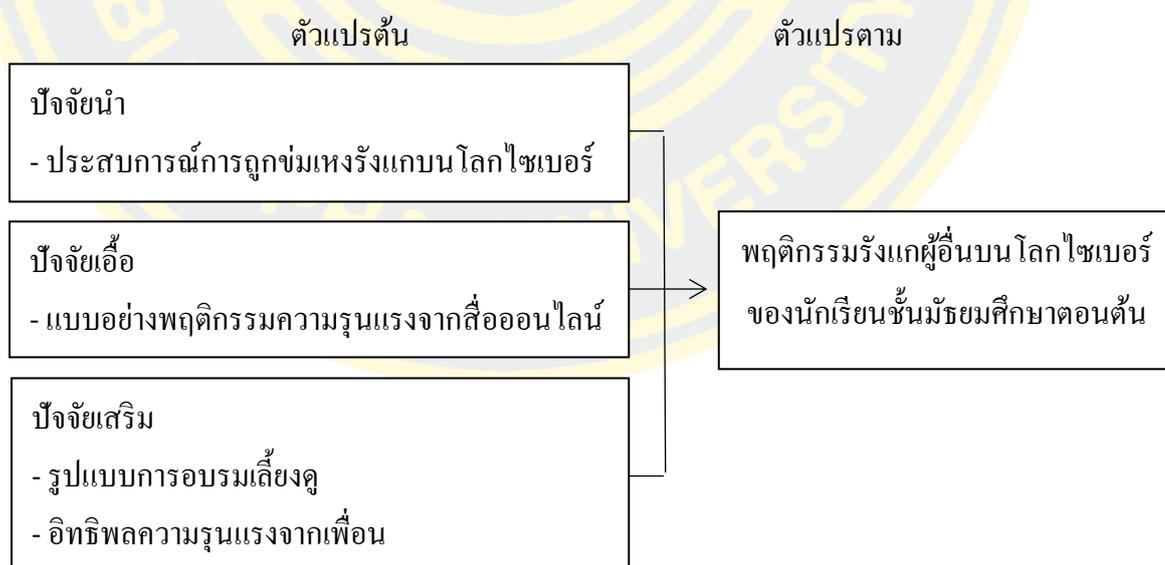
สมมติฐานของการวิจัย

ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน สามารถทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดแบบจำลอง PRECEDE Model ในขั้นตอนที่ 3 ของกรอบ

แนวคิด PRECEDE-PROCEED Model (Green & Kreuter, 2005) มาใช้ในการศึกษาร่วมกับการ ทบทวนวรรณกรรมมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์พฤติกรรมสุขภาพ คือ พฤติกรรมของ บุคคลมีสาเหตุมาจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอกบุคคล ดังนั้นการดำเนินงานเพื่อเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม จะต้องมีการดำเนินการหลายด้านประกอบกัน โดยจะต้องวิเคราะห์ถึงปัจจัยสำคัญที่ ส่งผลต่อพฤติกรรมนั้น จึงจะสามารถวางแผนและกำหนดวิธีการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการทบทวนวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มี พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล พบว่า ปัจจัยนำ (Predisposing factor) ที่ทำให้นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล คือ ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบน โลกโซเชียล เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปัจจัยเอื้อ (Enabling factors) คือ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรง จากสื่อออนไลน์ เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการแสดงพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น โดยปัจจัยเอื้ออาจช่วยยับยั้งหรือสนับสนุนพฤติกรรมรังแกกันบนโลกโซเชียล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก็ได้ ปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) คือ รูปแบบการอบรม เลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน เป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้ เกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถสรุปเป็น กรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย (Predictive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยทำนายต่างๆ ได้แก่ ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล แบบอย่างพฤติกรรม

ความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนต่อ พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3 ในโรงเรียนเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเคยเป็นผู้ถูกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งบนโลกไซเบอร์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา จนได้รับความทุกข์ใจ ความอับอาย ไม่พอใจ เจ็บใจ เสื่อมเสีย และขาดความน่าเชื่อถือ ประเมินโดยแบบสอบถามประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม

แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเคยพบเห็นการกระทำความรุนแรงหรือพฤติกรรมรังแกผู้อื่นผ่านสื่อออนไลน์ ได้แก่ พุดจาล้อเลียนผู้อื่นผ่านสื่อออนไลน์ คำทอกันผ่านสื่อออนไลน์ รวมทั้งกันก่อกวนแกล้งผู้อื่นผ่านสื่อออนไลน์ ใช้กำลังทำร้ายกันในคลิปผ่านสื่อออนไลน์ โพสต์ข้อความหยาบคายผ่านสื่อออนไลน์ แชร์รูปหรือคลิปผ่านสื่อออนไลน์ ประเมินโดยแบบสอบถามแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ ของชิตชัย ไช้ไพรวาน (2560)

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง แนวทางหรือวิธีการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองใช้ในการอบรมเลี้ยงดู แนะนำ สั่งสอน และให้ความช่วยเหลือ ให้ความรัก ความคุ้มครองและให้ความอบอุ่นแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวมถึงเป็นแนวทางที่ใช้ในการให้รางวัลหรือลงโทษ แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย 4) การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร ประเมินโดยแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ของศลักษณา กิติทัศน์เสรี (2551) ที่พัฒนามาจากแนวคิดของ Baumrind (1997)

อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเคยพบเห็นการใช้ความรุนแรงจากเพื่อนหรือเคยพบเห็นพฤติกรรมรังแกผู้อื่นจากเพื่อน ได้แก่ พุดจาล้อเลียนผู้อื่น พุดให้ผู้อื่นเจ็บช้ำน้ำใจ กีดกันเพื่อนไม่ให้เข้ากลุ่ม ใช้กำลังทำร้ายร่างกาย โพสต์ข้อความก่อกวนแกล้งผู้อื่นผ่านสื่อออนไลน์ ประเมินโดยแบบสอบถามอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน ของชิตชัย ไช้ไพรวาน (2560)

พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นบนโลกไซเบอร์ โดยพิจารณาในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา แบ่งเป็น 5 รูปแบบ
ได้แก่ 1) การนินทาหรือด่าทอผู้อื่น 2) การหมิ่นประมาทผู้อื่น 3) การแอบอ้างชื่อของผู้อื่น 4) การนำ
ความลับที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่น ไปเผยแพร่หรือส่งต่อ และ 5) การลบหรือบล็อกผู้อื่นออกจาก
กลุ่ม เพื่อให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ใจ ความอับอาย ไม่พอใจ เจ็บใจ เสื่อมเสีย และขาดความน่าเชื่อถือ
ประเมินโดยแบบสอบพฤติกรรมกรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ของพลอยพัชชา แก้ววิเศษ
และคณะ (2564)

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 – 3 ปีการศึกษา 2565 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดสุรินทร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย และสรุปรวมเป็นสาระสำคัญดังนี้

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กรอบแนวคิด PRECEDE-PROCEED Model ของ Green and Kreuter

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสาร สามารถกระจายไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง มีคุณประโยชน์มากมายในด้านการติดต่อสื่อสาร แต่หากผู้ใช้ขาดคุณธรรมจริยธรรม ไม่รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น และไม่มีความระมัดระวังในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เหล่านี้ จะทำให้เกิดโทษและมีผลกระทบได้ สื่อสังคมออนไลน์สามารถเข้าถึงได้ง่ายดายซึ่งตอบสนองต่อการใช้งานทุกเพศทุกวัย และสื่อสังคมออนไลน์กลายเป็นสิ่งที่เข้ามามีบทบาทกับการใช้ชีวิตของนักเรียนเป็นอย่างมาก หากใช้ในทางที่ดีจะทำให้เกิดประโยชน์ (เข็มเพชร วิรุณราพันธ์ และ ลักษณ์มี คงลาภ, 2563)

ประโยชน์ของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ สามารถรับรู้ข่าวสาร ติดตามความเคลื่อนไหว หรือการประชาสัมพันธ์ได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยเรื่องงาน ส่งไฟล์งาน รูปภาพ วีดีโอ สื่อต่างๆ ถึงกันได้ง่าย ติดต่อหากันได้รวดเร็ว โดยที่ไม่ต้องใช้เวลาอันยาวนาน อีกทั้งยังสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้จากกระยะไกล ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้ไม่ต้องเสียเงินในการติดต่อสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ ส่งจดหมาย โทรเลข และยังเปิดโลกทัศน์ให้กว้างมากกว่าที่เคยเป็น อย่างไรก็ตามการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่มีประโยชน์ต้องอยู่ที่การนำไปใช้ แต่หากนำไปใช้ในทางที่ผิด ก็อาจเกิดโทษได้เช่นเดียวกัน นอกจากประโยชน์ที่กล่าวมาแล้ว หากใช้สื่อสังคมออนไลน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ก็ยังสามารถเกิดผลกระทบหรือโทษ ได้แก่ อาจมีการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวมากเกินไป หากไม่ระมัดระวังในการกรอกข้อมูล อาจถูกผู้ไม่หวังดีนำมาใช้ในทางเสียหาย หรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลได้ และหากใช้อย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดวิจารณญาณ โดนหลอกลวง หรือมี

การนัดเจอกันเพื่อจุดประสงค์ร้าย เป็นช่องทางในการถูกละเมิดลิขสิทธิ์ ขโมยผลงาน หรือถูกแอบอ้าง ในการเผยแพร่ผลงาน รูปภาพให้บุคคลอื่นได้ดู และแสดงความคิดเห็นในทางที่ไม่เหมาะสมได้ (เจ็มเพชร์ วิรุณราพันธ์ และ ลักขมี คงลาภ, 2563)

จากสถิติพบว่า ในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่อายุน้อยกว่า 18 ปี มีอัตราการใช้สื่อสังคมออนไลน์สูงถึงร้อยละ 90 และใช้งานเกิน 10 ชั่วโมงต่อวัน (กรมสุขภาพจิต, 2562) ปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใช้ในการสร้างตัวตน รวมไปถึงใช้เป็นพื้นที่ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนของตนเอง และใช้ในการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเพศด้วย นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนใช้เป็นพื้นที่ในการทำร้ายหรือรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ (สุภาวดี เจริญวานิช, 2560) สื่อสังคมออนไลน์มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ออกพัฒนาให้สามารถทำหน้าที่หลายอย่าง เช่น ถ่ายภาพ ถ่ายวิดีโอ สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และสามารถสร้างเครือข่ายต่างๆ บนโลกไซเบอร์ได้มากขึ้น สื่อสังคมออนไลน์เป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก และเป็นที่ยื่นชอบ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน และใช้เพื่อสื่อสารระหว่างกลุ่มเพื่อนของนักเรียนในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี แต่หากนักเรียนนำมาใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องหรือใช้ในการทำร้ายหรือรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ก็จะทำให้เกิดผลเสียได้เช่นกัน (เจ็มเพชร์ วิรุณราพันธ์ และลักขมี คงลาภ, 2563)

จากการศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 350 ราย พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ที่นักเรียนใช้มากที่สุด คือ Facebook (ร้อยละ 86.1) มีการใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตในวันธรรมดาเฉลี่ย 5.85 ชั่วโมง/วัน ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 7 ชั่วโมง/วัน (ร้อยละ 29.1) และใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตในวันหยุดเฉลี่ย 9.15 ชั่วโมง/วัน ใช้อินเทอร์เน็ตในวันหยุดมากกว่า 7 ชั่วโมง/วัน (ร้อยละ 61.4) (วีรวิษณุ เลิศรัตนธีรารังกุล, 2564) ในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์มีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างมาก หากนักเรียนนำมาใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้เกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ผู้รังแกนิยมใช้พื้นที่บนโลกไซเบอร์เป็นฐานในการทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับความอับอาย หรือได้รับความทุกข์ทรมาน ด้วยการเขียนข้อความหรือการใช้เสียง การถ่ายวิดีโอ การถ่ายภาพนิ่งผ่านสื่อสังคมออนไลน์ถึงผู้ถูกรังแก เนื่องจากรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์กระทำได้ง่าย ช่องทางของข้อมูลสามารถกระจายออกไปในวงกว้างอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถทราบได้ว่าใครเป็นผู้รังแก และหาตัวผู้รังแกได้ยาก (เจ็มเพชร์ วิรุณราพันธ์ และลักขมี คงลาภ, 2563)

วัยรุ่นตอนต้นช่วงอายุ 10-15 ปี (Pottet & Parry, 2009) เป็นวัยที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นวัยที่ต้องการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง และต้องการการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ครู และพ่อแม่ อารมณ์ในช่วงวัยนี้เป็นช่วงที่อารมณ์หวั่นไหวไปกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายทั้งภายในและภายนอก อารมณ์ไม่คงที่ ไม่สม่ำเสมอ

หงุดหงิดกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจยังยอมรับไม่ได้ ส่งผลให้ควบคุมอารมณ์ยังไม่ดี (สกุณา บุญรากร, 2555) จากที่กล่าวมา อาจทำให้นักเรียนเข้ากับพ่อแม่ได้ยาก จึงแยกห่างจากพ่อแม่ และหันไปหากกลุ่มเพื่อนมากขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงวัยเดียวกัน จะเห็นได้ว่านักเรียนมีกลุ่มเพื่อนของตนเองและจะผูกพันกับกลุ่มเพื่อนมาก เพราะต่างเข้าใจกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน กลุ่มเพื่อนเป็นสังคมที่สำคัญที่สุดของนักเรียนและมีอิทธิพลต่อนักเรียนมาก การเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนจะทำให้นักเรียนมั่นใจและภาคภูมิใจในตนเอง นักเรียนจะใช้เพื่อนเป็นที่ปรึกษา เลียนแบบพฤติกรรม และทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งการทำตามกลุ่มเพื่อนนั้น อาจมีทั้งด้านดีและไม่ดี เพื่อนมีอิทธิพลและสามารถควบคุมชีวิตนักเรียนได้ นอกจากกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลกับนักเรียนแล้ว ยังพบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านสังคมของนักเรียนอีกด้วย ซึ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เป็นกระบวนการต่อเนื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคม เช่น เรียนรู้จากระบบซึ่งสิ่งเร้าจากสังคม การเรียนรู้จากสังคมภายนอกครอบครัว การเรียนรู้พฤติกรรมสังคม ได้แก่ โรงเรียน สถาบันทางศาสนา ชุมชนที่อยู่อาศัย (สกุณา บุญรากร, 2555) ดังนั้นทั้งกลุ่มเพื่อน พ่อแม่ และครอบครัวต่างมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออกตามพัฒนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ (Cyberbullying) หมายถึง การคุกคามโดยการใช้อีเล็กทรอนิกส์มุ่งสร้าง ความอับอาย และความกลัวต่อผู้ถูกรังแก (Kiriakidis & Kavoura, 2010) พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์เป็นปัญหาสำคัญที่พบบ่อยในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในปี 2560 จากการศึกษาพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ร่วมกันของ 14 ประเทศทั่วโลก พบเยาวชนไทยร้อยละ 45 เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ และอยู่ในอันดับ 5 จาก 14 ประเทศ ซึ่งมากกว่าสหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่นถึง 4 เท่า (ชาญวิทย์ พรนภดล, 2561) จากการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นผู้ถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ร้อยละ 27.1 โดยรูปแบบการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ที่พบมากที่สุด คือ ถูกนิทาหรือถูกด่าทอผ่านโทรศัพท์มือถือ ห้องสนทนา หรือเว็บไซต์ ร้อยละ 40.7 (อัญมณี หล้าหนัก, 2563) สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ได้แก่ 1) มีกรณีพิพาทระหว่างกันในพื้นที่จริงเชื่อมโยงไปสู่พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ 2) ไม่ต้องเปิดเผยตัวตนหรือไม่สามารถทราบตัวตนของผู้รังแกบนโลกไซเบอร์ 3) การเลี้ยงดูแบบตามใจและปล่อยปละละเลย 4) ความสะดวกและง่ายในการใช้เทคโนโลยีต่อพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ และ 5) อารมณ์ชั่ววูบต้องการเอาคืนและความสนุก ตีคะนองระหว่างเพื่อนโดยไม่คิดว่าจะส่งผลกระทบต่อผู้ถูกรังแก (วรพงษ์ วิไล และเสริมศิริ นิลดา, 2561) พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์นั้น เป็นความรุนแรงซึ่งผู้รังแกสามารถทำความ

รุนแรงกับใคร ที่ไหน เมื่อไรก็ได้ และผู้ถูกรังแกจะได้รับผลกระทบทางด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัวยุ และสังคม เกิดเป็นปัญหาในปัจจุบันของนักเรียน สร้างความเสียหายและส่งผลกระทบต่อความผาสุกของบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน และประเทศชาติ

พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์สามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ 5 รูปแบบ ได้แก่ (ธันยากร ตุดเกื้อ และเกษตรชัย และหิม, 2561 ; เข็มเพชร วิรุณราพันธ์ และลักขมิ คงลาภ, 2561)

1) การนินทาหรือด่าทอผู้อื่น หมายถึง การที่ไปกล่าวหาว่าร้ายหรือให้ร้ายลับหลังเพื่อให้เกิดความเสียหายอับอายเสื่อมเสีย เสียชื่อเสียง เสียเกียรติ เสื่อมความเคารพนับถือบนโลกไซเบอร์หรือเป็นลักษณะการใช้คำพูดที่ขยาบคายด่าทอผู้อื่นบนโลกไซเบอร์

2) การหมิ่นประมาทผู้อื่น หมายถึง การที่ได้ไปใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามอันจะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงหรือน่าจะทำให้ผู้อื่นถูกเกลียดชังอีกทั้งการตัดต่อภาพ วิดีโอผู้อื่นหรือนำภาพวิดีโอของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตไปเผยแพร่และการปล่อยข่าวลือที่เกี่ยวกับผู้อื่นในทางที่ไม่ดีบนโลกไซเบอร์

3) การแอบอ้างชื่อของผู้อื่น หมายถึง การ ไปแอบอ้างชื่อผู้อื่นในการสนทนาบนโลกไซเบอร์หรือเพื่อไปว่าร้ายบุคคลที่สามอีกทั้งนำชื่อผู้อื่นไปแอบอ้างในทางที่เสื่อมเสียหรือเพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง รวมไปถึงการแอบอ้างและนำภาพผู้อื่นมาปลอมแปลงบนโลกไซเบอร์

4) การที่นำความลับที่เป็นข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลของผู้อื่นไปเปิดเผยหรือส่งต่อ หมายถึง การแลกเปลี่ยนความลับของผู้อื่นกับบุคคลที่สามอาจจะเป็นการที่นำข้อมูลส่วนตัว ชื่อพ่อแม่ของผู้อื่นหรือนำปมด้อยของผู้อื่น ไปเปิดเผยหรือส่งต่อบนโลกไซเบอร์ จนทำให้ผู้อื่นอับอายเสื่อมเสีย ได้รับความเสียหายหรือกลายเป็นตัวตลก

5) การลบหรือบล็อกผู้อื่นออกจากกลุ่ม หมายถึง การกีดกันผู้อื่นที่ไม่ชอบออกจากความเป็นเพื่อนหรือลบออกจากกลุ่ม โดยสร้างความหมางเมิน หรืออคติต่อผู้อื่น รวมไปถึงสั่งให้เพื่อนบางคนลบ กีดกันหรือบล็อกผู้อื่นที่ไม่ชอบออกจากความเป็นเพื่อนหรือออกจากกลุ่มบนโลกไซเบอร์

ผลกระทบของการรังแกกันบนโลกไซเบอร์

พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์นั้น เป็นความรุนแรงซึ่งผู้รังแกสามารถทำความรุนแรงกับใคร ที่ไหน เมื่อไรก็ได้ และผู้ถูกรังแกจะได้รับผลกระทบทางด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัวยุ และสังคม พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกรังแกด้านร่างกายและจิตใจ ได้แก่ ปวดศีรษะ เบื่ออาหาร รู้สึกหดหู่ วิตกกังวลและเหงา นอนไม่หลับ เกิดเป็นความเครียด ซึ่งอาการดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นโรคซึมเศร้าและอาจก่อเหตุฆ่าตัวตายได้ (Swearer &

Hymel, 2015) สอดคล้องกับการศึกษาของวาสนา คำดี (2564) พบว่า พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมก้าวร้าว และผลกระทบด้านครอบครัว ได้แก่ ผู้ปกครองมีความวิตกกังวลและเป็นห่วงบุตรหลานของตน (จิตชัย ไชไพรัตน์, 2560) ผลกระทบทางด้านสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ทำให้ผู้ถูกรังแกไม่ชอบเพื่อนในโรงเรียน และแยกตัวออกจากสังคม (วิโรจน์ เลิศรัตน์ธำรงกุล, 2564) นอกจากนี้พบว่า พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ส่งผลให้บรรยากาศในการเรียนรู้ลดลง เสียสมาธิในการเรียน เกิดความหวาดกลัว วิตกกังวลต่อการถูกคุกคาม ถูกขู่ทำร้ายร่างกาย โดนเพื่อนล้อ ทำให้ไม่อยากไปโรงเรียน ส่งผลให้มีผลการเรียนต่ำ (Mora-Merchan, 2006) ปรัชญาการรังแกกันบนโลกไซเบอร์จากทั่วโลก กลายเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายต้องเข้าไปจัดการดูแล เพราะปัญหาดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นของภาวะซึมเศร้าและการฆ่าตัวตายของเด็กและวัยรุ่นทั่วโลก (สุภาวดี เจริญวานิช, 2560)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของทั้งผู้ที่รังแกและผู้ถูกรังแก ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัว และสังคม พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเหล่านี้ หากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ได้รับการดูแลที่เหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อในระยะยาวจนกลายเป็นปัญหาเรื้อรังและอาจนำมาซึ่งปัญหาทางด้านสุขภาพจิตตามมา ดังนั้นการทำความเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ รวมทั้งการหาวิธีป้องกันที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการดำเนินการให้ความช่วยเหลืออย่างทันที่ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยป้องกันไม่ให้พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์กลายมาเป็นปัญหาระยะยาวต่อไปได้

กรอบแนวคิด PRECEDE-PROCEED Model ของ Green and Kreuter

PRECEDE-PROCEED Model ได้รับการพัฒนาขึ้นมาโดย นักพฤติกรรมศาสตร์และนักสุขภาพ 2 ท่าน คือ Lawrence W. Green และ Matthew W. Kreuter ในปี 1999 และได้มีการปรับปรุง Model ในปี 2005 โดยกรอบแนวคิด PRECEDE-PROCEED Model ประกอบไปด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ระยะของการวิเคราะห์ปัญหา เรียกว่า PRECEDE เป็นคำย่อมาจาก Predisposing Reinforcing and Enabling Constructs in Educational Diagnosis and Evaluation)

ส่วนที่ 2 ระยะเวลาของการพัฒนาแผนซึ่งต้องทำส่วนที่ 1 เสร็จเรียบร้อย เรียกว่า PROCEED เป็นคำย่อมาจาก Policy Regulatory and Organizational Constructs in Education and Environment Development เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้อธิบายถึงระบบการพัฒนาและการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพตามแนวคิดของ Green and Kreuter (2005) นั้นมีสาเหตุมาจากสหปัจจัย (Multiple factors) ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยนำ (Predisposing

Factor) ปัจจัยเอื้อ (Enabling factors) และปัจจัยเสริม (Reinforcing Factors) การวิเคราะห์แบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ทางสังคม (Social assessment)

การวินิจฉัยทางสังคม เป็นการวินิจฉัยสภาพปัญหาทางสังคม โดยจะวินิจฉัยปัญหาของชุมชนในประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยการประเมินสิ่งที่เกี่ยวข้องหรือตัวกำหนดคุณภาพชีวิตของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย สิ่งทั่วๆไปได้จะเป็นเครื่องชี้วัดและตัวกำหนดระดับคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มนั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทางระบาดวิทยา พฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม (Epidemiological behavior and environmental assessment)

ขั้นตอนนี้เป็นการวินิจฉัยปัญหาทางด้านสุขภาพของประชากรในชุมชนนั้นๆ เพื่อค้นหาปัจจัยทางด้านพฤติกรรม สิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพ ซึ่งเป็นปัญหาเฉพาะอย่างอาจสามารถวัดได้จากสถิติชีพ ข้อมูลทางการแพทย์ และวิทยาการระบาดของโรค โดยนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา มาวางแผนหรือจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ในการวางแผนการดำเนินงานต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ทางการศึกษาและปัจจัยสิ่งแวดล้อม (Education & ecological assessment)

ขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อค้นหาปัญหาที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพทางด้านปัจจัยภายในตัวบุคคล และปัจจัยภายนอกตัวบุคคล เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนให้สุศึกษา ซึ่งสามารถจำแนกปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยนำ (Predisposing factor) ปัจจัยเอื้อ (Enabling factor) และปัจจัยเสริม (Reinforcing factor)

ปัจจัยนำ (Predisposing Factor) หมายถึง ปัจจัยพื้นฐานและก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล หรืออีกในด้านหนึ่ง ปัจจัยนี้จะเป็นความพอใจของบุคคล ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ในการเรียนรู้ (Education experience) ซึ่งความพอใจนี้อาจมีผลทั้งในทางสนับสนุนหรือยับยั้งการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ปัจจัยซึ่งเป็นองค์ประกอบของปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม การรับรู้ และรวมไปถึงปัจจัยด้านคุณลักษณะของประชากรหรือปัจจัยส่วนบุคคลและสถานะภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ศาสนา และประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ เป็นต้น

ปัจจัยเอื้อ (Enabling factor) หมายถึง สิ่งที่เป็นทรัพยากรที่เอื้อต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลรวมทั้งลักษณะที่จะสามารถให้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ สิ่งที่สำคัญคือ การหาได้ง่าย (Available) ความสามารถในการเข้าถึงได้ (Accessibility) ความยากง่าย ของการเข้าถึงบริการของ

ทรัพยากรที่จำเป็นต่อการแสดงพฤติกรรมสุขภาพ ที่จะส่งผลให้แสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ง่าย เช่น สถานบริการสุขภาพ บุคลากร โรงเรียน และแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์

ปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) หมายถึง ปัจจัยที่แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติหรือพฤติกรรมสุขภาพได้รับการสนับสนุนส่งเสริมมากน้อยเพียงใด อันเป็นผลต่อการกระทำของตน สิ่งที่คุณจะได้รับอาจจะเป็นรางวัลที่เป็นสิ่งของ คำชมเชย การยอมรับ การลงโทษ หรืออาจเป็นกฎระเบียบที่บังคับควบคุมให้คุณเหล่านั้นปฏิบัติตาม การเสริมแรงจะเป็นไปได้ทั้งในด้านบวกหรือด้านลบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของคุณเหล่านั้น โดยอาจจะมีอิทธิพลมาจากพฤติกรรมของคุณ บุคคลอื่นที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเอง เช่น ญาติ เพื่อน บิดา มารดา ครู อิทธิพลของบุคคล รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละสถานการณ์ โดยอาจจะช่วยยับยั้งหรือสนับสนุนพฤติกรรมนั้น ๆ ก็ได้

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์การบริหาร และนโยบาย (Administrative & policy assessment and intervention alignment)

วิเคราะห์การบริหารและนโยบายขององค์กร ประเมินความสามารถและทรัพยากรขององค์กรและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานเพื่อลดปัจจัยที่เป็นอุปสรรค และส่งเสริมให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 5, 6, 7 และ 8 เป็นขั้นตอนการดำเนินการ (Implementation) ซึ่งแบ่งการประเมินผลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การประเมินผลตามกระบวนการ (Process evaluation) การประเมินผลกระทบ (Impact evaluation) และการประเมินผลลัพธ์ (Outcome evaluation) ทั้งนี้ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินและตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจน โดยแท้จริงแล้วการประเมินผลนั้นไม่ได้เป็น ขั้นตอนสุดท้ายแต่การประเมินผลนั้นเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องและต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการวางแผนจนถึงสิ้นสุดการดำเนินงาน

การศึกษานี้ได้นำแนวคิดแบบจำลอง PRECEDE Model ในขั้นตอนที่ 3 ในการวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำ (Predisposing factor) คือ ประสพการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ 2) ปัจจัยเอื้อ (Enabling factors) คือ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ และ 3) ปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน ซึ่งจะช่วยให้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมดังกล่าวได้อย่างครอบคลุม เกิดองค์ความรู้ใหม่และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมในการแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์เป็นพฤติกรรมด้านลบ และมีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดแบบจำลอง PRECEDE Model ในขั้นตอนที่ 3 ได้แก่ 1) ปัจจัยนำ (Predisposing factor) คือ ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ (อภิญา เขาวบุตร, 2558 ; เอมวดี เกียรติศิริ, 2560) 2) ปัจจัยเอื้อ (Enabling factors) คือ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ (ชิตชัย ไชไพรววัน, 2560 ; พลอยพัชชา แก้ววิเศษ และคณะ, 2564) และ 3) ปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (เกษตรชัย และหิม และอุทิศ สังขรัตน์, 2555 ; สวรรษา เสาวภาพ และสุวรรณิ พุทธิศรี, 2563) และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน (เกษตรชัย และหิม, 2557) รายละเอียดดังนี้

ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์

ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ เป็นการถูกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งบนโลกไซเบอร์ที่พบได้บ่อยในสังคมปัจจุบัน จนผู้ถูกรังแกเกิดรู้สึกอึดอัด เก็บกด คับข้องใจ โดยมีการโต้ตอบด้วยการแสดงอาการที่ไม่พึงประสงค์ออกมา จึงต้องแก้งคนอื่นต่อ แนวคิดนี้เป็นเสมือนกลไกในการป้องกันตนเอง และเป็นการส่งต่อความรุนแรงที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการระบายความรู้สึกจากภายในตัวตนเพราะเคยถูกรังแกมาก่อน (เอมวดี เกียรติศิริ, 2560) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกผู้อื่น (อภิญา เขาวบุตร, 2558) ผู้ที่มีประสบการณ์เคยเป็นผู้รังแกทางไซเบอร์ มีโอกาสถึง 6 เท่า ที่จะเป็นผู้ถูกรังแกทางไซเบอร์ต่อไปได้ และผู้ที่มีประสบการณ์เป็นผู้ถูกรังแกทางไซเบอร์ มีโอกาสที่จะเป็นผู้รังแกทางไซเบอร์ถึง 9.3 เท่า (Walrave & Heiman, 2011) การมีประสบการณ์ได้รับการข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์นั้น เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรมและนำไปใช้เพื่อรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Patchin & Hinduja (2006) โดยเหยื่อที่เคยถูกรังแกหรือถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ อาจกลับมาเป็นผู้ทำความรุนแรงเอง ซึ่งการที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ได้รับการข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ ส่งผลให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ เป็นวงจรความรุนแรงเพื่อแก้แค้นที่ไม่มีจุดจบ สอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ของประสบการณ์รังแกทางไซเบอร์กับพฤติกรรมรังแกทางไซเบอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน 6 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 354 คน ของเอมวดี เกียรติศิริ (2560) พบว่า การมีประสบการณ์เคยถูกเพื่อนรังแกบนโลกไซเบอร์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ($r = .165, p = .001$)

แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์

แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ เป็นการเคยพบเห็นพฤติกรรมการรังแกผู้อื่น หรือการใช้ความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ ทั้งการรังแกผู้อื่นทางร่างกาย วาจา สัมพันธภาพ หรือการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ซึ่งแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในปัจจุบันสามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้ง่าย ส่วนใหญ่จะใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือ ซึ่งมักจะชอบการใช้ความรุนแรงและส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ (ฤทัยชนนี สิทธิชัย และ ชันยกร ตุดเกื้อ, 2560) จากการศึกษาพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นของนักเรียนมัธยมศึกษา เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 344 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่พบแบบอย่างรังแกจากสื่อออนไลน์ในระดับสูง มีโอกาสแสดงพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มากกว่านักเรียนที่พบแบบอย่างการรังแกจากสื่อออนไลน์ในระดับต่ำ 1.85 เท่า (95% CI = 1.16-2.81) (ชิดชัย ไชไพวัฒน์, 2560)

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เป็นแนวทางหรือวิธีการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองใช้ในการอบรมเลี้ยงดู แนะนำ สั่งสอน และให้ความช่วยเหลือ ให้ความรัก ความคุ้มครองและให้ความอบอุ่นแก่เด็ก รวมถึงเป็นแนวทางที่ใช้ในการให้รางวัลหรือลงโทษ โดยแบ่งเป็น 4 รูปแบบ (Baumrind, 1997) ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด เป็นลักษณะการเลี้ยงดูที่เข้มงวดและเกี่ยวข้องกับการลงโทษ ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะชี้นำเด็กให้ทำตามในทิศทางที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแนะนำ รูปแบบการเลี้ยงดูแบบนี้มีข้อจำกัดที่เข้มงวดและควบคุมเด็ก จะอนุญาตให้เด็กแสดงความคิดเห็นเพียงเล็กน้อย บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักจะลงโทษโดยการตี ตั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และบังคับให้เด็กปฏิบัติตามอย่างเข้มงวด แต่ไม่อธิบายเหตุผลให้เด็กทราบ 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต บิดามารดาหรือผู้ปกครองสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กมีความเป็นอิสระ สามารถพึ่งพาตนเองได้ แต่ยังมีขอบเขตและการควบคุมการกระทำของเด็ก บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้ความอบอุ่นต่อเด็กและเลี้ยงดูอย่างรักใคร่ แสดงความยินดีและสนับสนุนพฤติกรรมสร้างสรรค์ของเด็กเปิดกว้างด้านการแสดงความคิดเห็นและการยอมรับ คาดหวังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความอิสระพึ่งพาตนเองได้ และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัย ส่งผลให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ค่อยมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตของเด็ก และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะไม่มีการควบคุมเด็ก โดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะให้ความสำคัญกับการดำเนิน

ชีวิตของตนเองมากกว่าเรื่องของเด็ก 4) การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร บิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีความเกี่ยวข้องกับเด็กอย่างสูง แต่มีการเรียกร้องและควบคุมเด็กเพียงเล็กน้อย บิดามารดาหรือผู้ปกครอง จะตามใจเด็กและยอมให้เด็กทำในสิ่งที่ต้องการและขาดการควบคุมเด็ก (Baumrind, 1997) ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการ ความเชื่อมั่นในตนเอง การจัดการอารมณ์ ความสามารถในการปรับตัว การสร้างความสัมพันธ์และพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก

การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่น พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม มีความสัมพันธ์กับผู้ถูกรังแก 3.03 เท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (95%CI = 1.59-5.78, $p = 0.001$) การเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมสัมพันธ์กับผู้ถูกรังแกและผู้รังแก 1.88 เท่า (95%CI = 0.68-5.17, $p = 0.239$) และสัมพันธ์กับผู้รังแก 0.42 เท่า (95%CI = 0.09-1.85, $p = 0.38$) (สุวรรณยา เสาวภาพ, 2563) สอดคล้องกับการศึกษาของธันยกร ตุดเกื้อ และเกษตรชัย และหิม (2561) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโมเดลสมการ โครงสร้างของพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 340 คน พบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ($r = 0.53$)

อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน

อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน เป็นการที่นักเรียนเคยพบเห็นพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นหรือการใช้ความรุนแรงจากเพื่อน ทั้งการรังแกผู้อื่นทางร่างกาย วาจา สัมพันธภาพ และบนโลกไซเบอร์ ซึ่งอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่น จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมคล้อยตามกลุ่มเพื่อนเพื่อให้ได้รับการยอมรับ หากเพื่อนในกลุ่มมีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกผู้อื่นจะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมนี้ด้วย (เกษตรชัย และหิม, 2557) นักเรียนที่พบเห็นแบบอย่างการรังแกจากเพื่อนในระดับสูงมีโอกาสมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มากกว่านักเรียนที่พบเห็นแบบอย่างจากเพื่อนในระดับต่ำ (ชิดชัย ไชไพบรวัน, 2560)

จะเห็นได้ว่า จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกบุคคลสามารถสนับสนุนและยับยั้งการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ได้ โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ได้แก่ ประสบการณ์การถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทำนาย (Predictive study) เพื่อศึกษาปัจจัยทำนาย พฤติกรรมการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเขต เทศบาลเมืองจังหวัดสุรินทร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2565 ในโรงเรียนเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดขนาดใหญ่พิเศษประเภทสหศึกษา มีนักเรียนจำนวนทั้งหมด 3,150 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 1-3 ในโรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2565 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดตามเกณฑ์คัดเข้า (Inclusion criteria) ดังนี้

1. พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
2. ไม่มีปัญหาการเรียนรู้ ได้แก่ โรคสมาธิสั้น (ADHD - Attention Deficit Hyperactivity Disorder) โรคบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD - Learning Disorders) โรคบกพร่องทางสติปัญญา (ID - Intellectual Disabilities) โรคออทิสติก (Autistic Disorders) โดยอาจารย์ประจำห้องพยาบาล เป็นผู้คัดกรองตามแบบประเมินของโรงเรียน
3. สามารถอ่าน เขียน และสื่อสารภาษาไทยได้เข้าใจ

เกณฑ์คัดออก (Exclusion criteria) คือ มีการเจ็บป่วยในวันที่เก็บรวบรวมข้อมูลและไม่สามารถทำแบบสอบถามได้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการวิเคราะห์อำนาจทดสอบ (Power of analysis) โดยใช้สูตรจากโปรแกรมสำเร็จรูป G* Power 3.1.9.7 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กำหนดค่าอำนาจในการทดสอบเท่ากับ .80 และค่าขนาดอิทธิพลขนาดกลาง เท่ากับ .13 (Cohen, 1988) จำนวนตัวแปรที่ต้องการศึกษา 4 ตัวแปร ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 85 ราย เพื่อป้องกันการสูญหายของกลุ่มตัวอย่างจึงเก็บเพิ่มร้อยละ 20 (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2563) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 102 ราย

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มีความเปราะบางในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงควรเก็บทั้งหมดทุกคนในห้องที่ทำการสุ่ม ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 120 ราย

สถานที่ศึกษาดำเนินการวิจัย

จังหวัดสุรินทร์มีโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสิรินธรและโรงเรียนสุรวิทยาคาร เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษประเภทสหศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งทั้งสองแห่งตั้งอยู่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ระยะทางห่างกันเท่ากับ 700 เมตร โรงเรียนสุรวิทยาคารนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 1-3 ทั้งหมด 1,610 คน แบ่งจำนวนเป็น 14 ห้อง โรงเรียนสิรินธรมีจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 1-3 ทั้งหมด 1,540 คน แบ่งจำนวนเป็น 14 ห้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) รวมทั้งสิ้น 3,150 คน

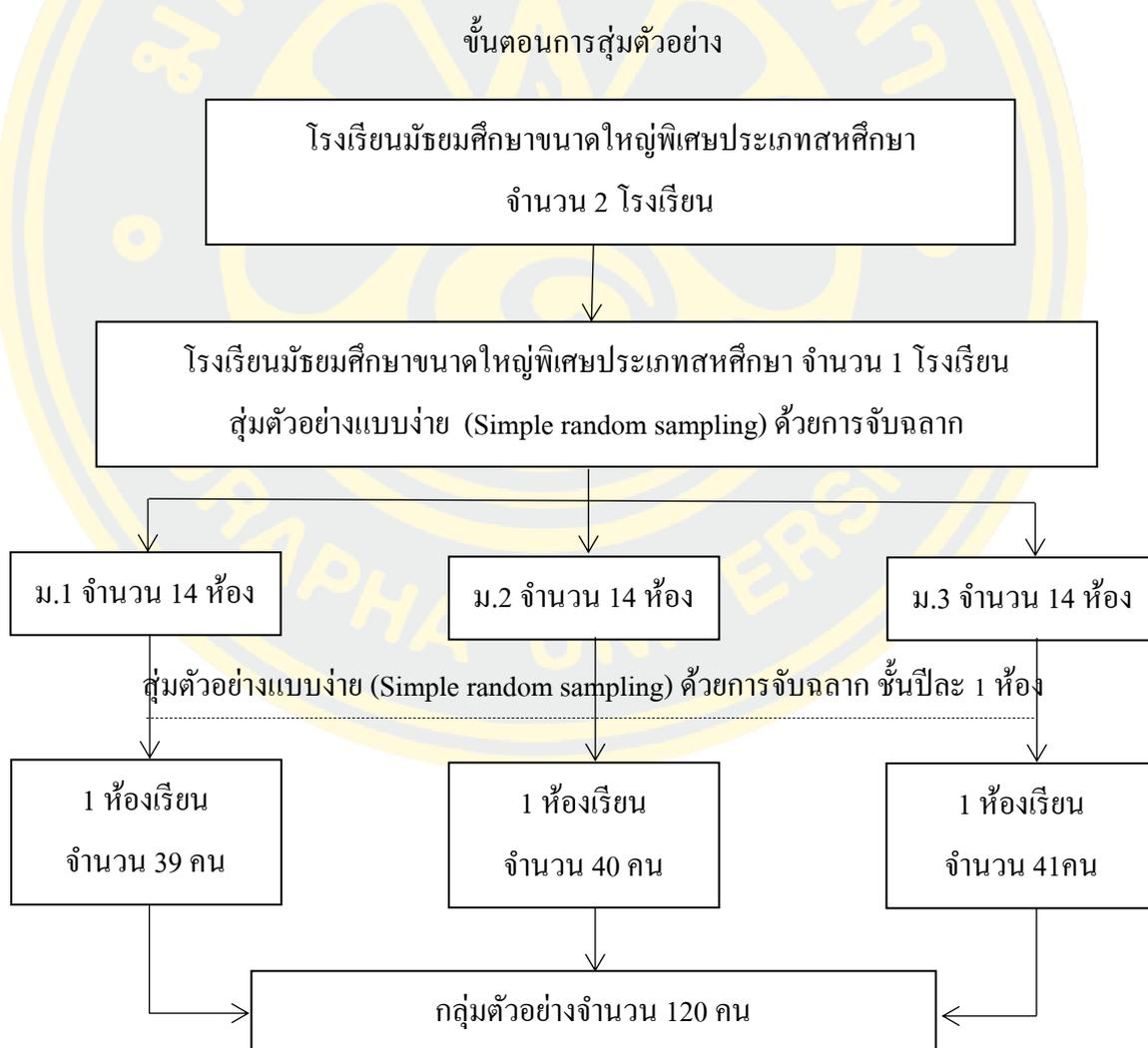
การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลาก 1 แห่ง คือ โรงเรียนสิรินธร
2. เมื่อสุ่มได้โรงเรียนที่จะทำการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อทำการเก็บข้อมูล ภายหลังจากได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการโรงเรียนแล้ว
3. ผู้วิจัยทำการสุ่มเลือกห้องเรียนในแต่ละชั้นปี ชั้นปีละ 1 ห้อง แต่ละห้อง มีจำนวนนักเรียนประมาณ 31-41 คน เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มีความเปราะบางในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงควรเก็บทั้งหมดทุกคนในห้องที่ทำการสุ่ม ซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 1 ห้อง 39 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 1 ห้อง 40 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 1 ห้อง 41 คน ทั้งสิ้นจำนวน 3 ห้อง การศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 120 ราย

ตารางที่ 1 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปี 1-3 ปีการศึกษา 2565

โรงเรียนสิรินธร	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนห้องเรียน แต่ละชั้นปี	จำนวนห้องที่ใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ม. 1	519	14	1	39
ม. 2	512	14	1	40
ม. 3	509	14	1	41
รวม	1,540	52	3	120

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง คำถามเป็นแบบเลือกตอบประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา อาชีพของผู้ปกครอง (ตอบในกรณีที่ไม่ได้อยู่กับบิดาหรือมารดา) จำนวนเพื่อนสนิท

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 4 ข้อ โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ ตัวเลือกเป็นความถี่ของการเคยได้รับประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียลแบบมาตรฐานประมาณค่า 3 ระดับ คะแนนตั้งแต่ 0-2 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ความหมาย
0	ไม่เคยได้รับเลย
1	เคยได้รับ 1-4 ครั้ง
2	เคยได้รับมากกว่า 4 ครั้ง

การแปลผล คะแนนประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล คะแนนโดยรวมตั้งแต่ 0 – 8 คะแนน เมื่อรวมคะแนนทุกข้อแล้ว สามารถเทียบเกณฑ์ 3 ระดับ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2550) ดังนี้

คะแนน 0-2	หมายถึง	มีประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียลน้อย
คะแนน 3-5	หมายถึง	มีประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียลปานกลาง
คะแนน 6-8	หมายถึง	มีประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียลมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ ของชิตชัย ไชไพรววัน (2560) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพบเห็นแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงหรือการรังแกกันจากสื่อออนไลน์ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ พุดจาล้อเลียนผู้อื่นผ่านสื่อออนไลน์ คำทอกันผ่านสื่อออนไลน์ รุมหัวกันกลั่นแกล้งผู้อื่นผ่านสื่อออนไลน์ ใช้กำลังทำร้ายกันในคลิปผ่านสื่อออนไลน์ โพสต์ข้อความขยาดผ่านสื่อออนไลน์ แชร์รูปหรือคลิปผ่านสื่อออนไลน์ โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ ตัวเลือกเป็นความถี่ของการพบเห็นพฤติกรรมแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ คะแนนตั้งแต่ 1 - 4 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ความหมาย
1	ไม่เคยพบเห็นแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์
2	เคยพบเห็นแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ น้อยกว่า 1 ครั้ง/เดือน
3	เคยพบเห็นแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ 1-4 ครั้ง/เดือน
4	เคยพบเห็นแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์มากกว่า 4 ครั้ง/เดือน

การแปลผล คะแนนแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ คะแนนโดยรวม ตั้งแต่ 6-24 คะแนน เมื่อรวมคะแนนทุกข้อแล้ว สามารถเทียบเกณฑ์ 3 ระดับ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2550) ดังนี้

คะแนน 6-11	หมายถึง	มีแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์น้อย
คะแนน 12-17	หมายถึง	มีแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ปานกลาง
คะแนน 18-24	หมายถึง	มีแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์มาก

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของ ศลักษณา กิติทัศน์เสรี (2551) ที่พัฒนามาจากแนวคิดของ Baumrind (1997) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด จำนวน 8 ข้อ 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต จำนวน 8 ข้อ 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 8 ข้อ 4) การอบรมเลี้ยงดูแบบขอมตามบุตร จำนวน 8 ข้อ รวมจำนวน 32 ข้อ โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ ลักษณะแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) มี 4 ระดับ คะแนนตั้งแต่ 1 - 4 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
1	ท่านได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้นน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย
2	ท่านได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้นน้อย
3	ท่านได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้นมาก
4	ท่านได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้นมากที่สุด

การแปลผล คะแนนรูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดา ถ้าคะแนนยิ่งมากหมายถึงเด็กได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้นมาก คะแนนยิ่งน้อยหมายถึงเด็กได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้นน้อย

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนของซิดซัย ไช้ไพรวาน (2560) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพบเห็น

แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงหรือการรังแกกันจากกลุ่มเพื่อน จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ พุดจาล้อเลียนผู้อื่น พุดให้ผู้อื่นเจ็บช้ำน้ำใจ กีดกันเพื่อนไม่ให้เข้ากลุ่ม ใช้กำลังทำร้ายร่างกาย โพสต์ข้อความกลั่นแกล้งผ่านสื่อออนไลน์ โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ ตัวเลือกเป็นความถี่ของการพบเห็น พฤติกรรมแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ คะแนนตั้งแต่ 1-4 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ความหมาย
1	ไม่เคยพบเห็นแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากเพื่อน
2	เคยพบเห็นแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากเพื่อน น้อยกว่า 1 ครั้ง/เดือน
3	เคยพบเห็นแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากเพื่อน 1-4 ครั้ง/เดือน
4	เคยพบเห็นแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากเพื่อน มากกว่า 4 ครั้ง/เดือน

การแปลผล คะแนนแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากเพื่อน คะแนนโดยรวมตั้งแต่ 7-28 คะแนน เมื่อรวมคะแนนทุกข้อแล้ว สามารถเทียบเกณฑ์ 3 ระดับ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2550) ดังนี้

คะแนน 7-13	หมายถึง	มีแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากเพื่อนน้อย
คะแนน 14-20	หมายถึง	มีแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากเพื่อนปานกลาง
คะแนน 21-28	หมายถึง	มีแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากเพื่อนมาก

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามพฤติกรรมการข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ ของพลอยพัชชา แก้ววิเศษ และคณะ (2564) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ประกอบด้วยกรกระทำ 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) การนินทาหรือด่าทอผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ 2) การหมิ่นประมาทผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ 3) การแอบอ้างชื่อของผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ 4) การนำความลับที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นไปเผยแพร่หรือส่งต่อ จำนวน 5 ข้อ และ 5) การลบหรือบล็อกผู้อื่นออกจากกลุ่ม จำนวน 4 ข้อ รวม 24 ข้อ โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ ตัวเลือกเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คะแนนตั้งแต่ 1-5 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ความหมาย
1	ไม่เคยมีพฤติกรรมนั้นเลย
2	มีพฤติกรรมนั้นนานๆครั้ง (น้อยกว่า 3 ครั้ง)
3	มีพฤติกรรมนั้นค่อนข้างบ่อย (4-6 ครั้ง)
4	มีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง (7-9 ครั้ง)
5	มีพฤติกรรมนั้นเป็นประจำ (10 ครั้งขึ้นไป)

การแปลผล คะแนนพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ คะแนนโดยรวมตั้งแต่ 24-120 คะแนน เมื่อรวมคะแนนทุกข้อแล้ว สามารถเทียบเกณฑ์ 3 ระดับ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2550) ดังนี้

คะแนน 24-55 หมายถึง มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์น้อย

คะแนน 56-87 หมายถึง มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ปานกลาง

คะแนน 88-120 หมายถึง มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มาก

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

แบบสอบถามประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง รวมทั้งหมด 4 ข้อ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความเที่ยง (Content validity index: CVI) ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1 แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูถูกสร้างขึ้นโดยศลัทภญา กิติทัศน์เสรี (2551) พัฒนามาจากแนวคิดของ Baumrind (1997) แบบสอบถามแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ แบบสอบถามอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนถูกสร้างขึ้นโดย ชิดชัย ไชไพรวิน (2560) เครื่องมือ ทั้ง 3 ฉบับนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และแบบสอบถามพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ถูกสร้างขึ้นโดย พลอยพัชชา แก้ววิเศษ และคณะ (2564) ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความเที่ยง (Content validity index: CVI) ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.90

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบสอบถามแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน แบบสอบถามพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันกับกลุ่มศึกษา จำนวน 30 ราย ในจังหวัดสุรินทร์ และนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ 3) แบบสอบถามแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ 4) แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 5) แบบสอบถามอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน 6) แบบสอบถามพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ซึ่งแบบสอบถามชุดที่ 2-6 มีค่าความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาคทั้งฉบับ เท่ากับ .83 .93 .79 .84 และ .73 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนของผู้เข้าร่วมวิจัย จึงได้กำหนดขั้นตอนในการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้วิจัยเสนอโครงร่างและเครื่องมือการวิจัยต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งได้ผ่านการรับรองเรียบร้อยแล้ว รหัส IRB3-092/2565
2. เมื่อผ่านการพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียน ขออนุญาตเข้าพบครูประจำชั้น เพื่อเข้าพบนักเรียนเพื่อแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์และขั้นตอน การเก็บข้อมูล ระยะเวลาที่ใช้เก็บข้อมูล สถานที่ในการเก็บข้อมูล ให้กับครูประจำชั้นและนักเรียนทราบ พร้อมทั้งชี้แจงเกี่ยวกับสิทธิที่พิเศษหรือถอนตัวจากการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ได้ตลอดเวลาโดยไม่ส่งผลกระทบต่อผลการเรียน ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างถือเป็นความลับ
3. เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างยังไม่บรรลุนิติภาวะ ดังนั้นผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ปกครองให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมการวิจัยโดยนำเอกสารชี้แจง และใบลงนามยินยอมใส่ไว้ในซองเอกสาร ให้นักเรียนนำไปมอบให้ผู้ปกครองและนัดหมายให้นักเรียนส่งใบยินยอมที่ผู้ปกครองลงนามแล้ว กลับมาส่งภายใน 1 สัปดาห์ ต่อจากนั้นให้นักเรียนลงนามยินยอมเข้าร่วมการวิจัยด้วย
4. หลังได้รับการอนุมัติการวิจัย จึงเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร หากผู้เข้าร่วมวิจัยไม่สะดวกหรือไม่ยินยอมในการวิจัยสามารถยุติการวิจัยได้ในทันที ผู้วิจัยเริ่มการวิจัยด้วยการชี้แจงและให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วัตถุประสงค์การวิจัย การดำเนินการวิจัย เมื่อผู้วิจัยยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย และในขณะที่ตอบแบบสอบถามการวิจัย ผู้เข้าร่วมวิจัยกังวลใจหรือไม่พอใจต่อแบบสอบถาม สามารถยุติการวิจัยได้ในทันที และหากมีข้อสงสัยในการวิจัย ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถซักถามข้อสงสัยต่างๆ ได้ตลอดระยะเวลาของการทำแบบสอบถาม และให้ข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมวิจัยถึงการปกปิดข้อมูลของผู้เข้าร่วม จะไม่มีการเปิดเผยรายชื่อผู้เข้าร่วมวิจัยแต่อย่างใด การตอบแบบสอบถามไม่มีการระบุชื่อ หรือนามสกุล แต่ใช้รหัสแทน ชื่อข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นความลับ และทำลายหลังจากเผยแพร่แล้ว 1 ปี ผลการวิจัยนำเสนอในภาพรวมโดยนำไปใช้ในประโยชน์ทางวิชาการ

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อโครงร่างวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือการวิจัยได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัย รหัส IRB3-092/2565 จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยบูรพา และหนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคนเสนอต่อผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ภายหลังจากได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบครูประจำชั้น เพื่ออธิบายรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีปัญหาการเรียนรู้ตามเกณฑ์คัดเข้า โดยอาจารย์ประจำห้องพยาบาลเป็นผู้คัดกรองตามแบบประเมินของโรงเรียน ได้แก่ โรคสมาธิสั้น (ADHD - Attention Deficit Hyperactivity Disorder) โรคบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD - Learning Disorders) โรคบกพร่องทางสติปัญญา (ID - Intellectual Disabilities) โรคออทิสติก (Autistic Disorders)
3. ผู้วิจัยมอบเอกสารชี้แจงและใบลงนามยินยอมให้กับผู้เข้าร่วมการวิจัยและผู้ปกครอง จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยส่งเอกดังกล่าวก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล 1 สัปดาห์
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
 - 4.1 ภายหลังจากได้รับการตอบรับการเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยนัดหมายวันเก็บรวบรวมข้อมูล ในวันจันทร์ถึงวันพุธ โดยเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอน คือเวลา 15.00-16.00 น. โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามพร้อมกันวันละ 1 ชั้นปี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตอบแบบสอบถามในวันจันทร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตอบแบบสอบถามในวันอังคาร และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามในวันพุธ ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 40 นาที โดยเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยได้ตลอดเวลา และเนื่องจากเป็นประเด็นเปราะบางจึงต้องไม่มีอาจารย์อยู่ในห้อง โดยผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถยุติการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา
 - 4.2 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายแบบสอบถามให้เป็นที่เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม การตอบแบบสอบถามไม่มีการระบุชื่อหรือนามสกุล แต่ใช้รหัสแทน เมื่อตอบคำถามเสร็จให้ผู้ตอบนำแบบสอบถามมาใส่กล่องที่ปิดมิดชิดเพื่อพิทักษ์สิทธิ์เรื่องความลับของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 หลังจากเก็บข้อมูลครบถ้วน ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และมอบปากกาให้กับกลุ่มตัวอย่างคนละ 1 ด้าม เพื่อเป็นการตอบแทนในการให้ความร่วมมือในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการลงรหัสข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีขั้นตอนการวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้ ตามลำดับ

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของวัยรุ่นตอนต้น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย
3. วิเคราะห์ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของวัยรุ่นตอนต้น ได้แก่ ประสิทธิภาพการถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แบบอย่างพฤติกรรม ความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นก่อนนำเข้าวิเคราะห์ทางสถิติ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย (Predictive study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3 ในโรงเรียนเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 120 ราย จากการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติคล้อยพหุคูณ มีข้อมูลที่เป็น outlier จำนวน 4 ราย ผู้วิจัยจึงได้ตัดข้อมูลที่เป็น outlier ออก ดังนั้นข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ เท่ากับ 116 ราย ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ส่วนตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา อาชีพของผู้ปกครอง จำนวนเพื่อนสนิท

ส่วนที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย ของคะแนนประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน และพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 94.83) อายุเฉลี่ย 13.60 ปี ($SD = 1.028$) กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุด (ร้อยละ 34.48) รองลงมา คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 33.62) และระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 31.90) บิดาและมารดาส่วนมากประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป/เกษตรกร (ร้อยละ 29.31) และ (ร้อยละ 28.45) ตามลำดับ ส่วนมากมีเพื่อนสนิทน้อยกว่า 5 คน (ร้อยละ 60.34) แสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=116)

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	6	5.17
	หญิง	110	94.83
อายุ			
(Mean 13.60 ปี, SD = 1.028, Range = 11-16)			
ระดับชั้นเรียน			
	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1	37	31.90
	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2	40	34.48
	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3	39	33.62
อาชีพของบิดา			
	รับจ้างทั่วไป/เกษตรกร	34	29.31
	รับราชการ	29	25.00
	ค้าขายหรือเจ้าของธุรกิจ	29	25.00
	พนักงานบริษัท	14	12.07
	อื่นๆ	7	6.03
	รัฐวิสาหกิจ	1	0.86
อาชีพของมารดา			
	รับจ้างทั่วไป/เกษตรกร	33	28.45
	ค้าขายหรือเจ้าของธุรกิจ	29	25.00
	รับราชการ	27	23.28
	พนักงานบริษัท	12	10.34
	อื่นๆ	5	4.31
	รัฐวิสาหกิจ	4	3.45
	ว่างงาน	4	3.45

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพของผู้ปกครอง (กรณีไม่ได้อยู่กับบิดาหรือมารดา)		
รับราชการ	1	0.86
รับจ้างทั่วไป/เกษตรกร	1	0.86
จำนวนเพื่อนสนิท		
น้อยกว่า 5 คน	70	60.34
6-10 คน	44	37.93
มากกว่า 11 คนขึ้นไป	2	1.72

**ส่วนที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย ของคะแนนประสบการณ์การ
ถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน และพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบน
โลกโซเชียล**

ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.13 และมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 0-5

แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.44 และมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 6-24

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.93 และมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 17-32 รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบขอมตามบุตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.37 มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10-29 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.22 มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 8-28 และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.53 และมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 8-22

อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.32 และมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 7-22

พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 27.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.55 และมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 24-35 พิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการนินทาหรือคำทอผู้อื่นมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.46 และมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 5-11 รองลงมาคือ พฤติกรรมการแอบอ้างชื่อของผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 5-11 และมีพฤติกรรมลบหรือบดเคี้ยวผู้อื่นออกจากกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.38 มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 4-11 แสดงรายละเอียดในพิดพลาด! ไม่พบแหล่งอ้างอิง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและพิสัย ของคะแนนประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน และพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล (n=116)

ตัวแปร	พิสัยที่เป็นไปได้	พิสัยที่ได้จริง	Mean	SD	การแปลผล
ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล	0-8	0-5	0.63	1.14	น้อย
แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์	6-24	6-24	10.51	5.44	น้อย
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู					
1) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	8-32	8-28	15.68	4.22	-
2) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต	8-32	17-32	26.37	3.93	-
3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	8-32	8-22	11.72	3.53	-
4) การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร	8-32	10-29	19.97	4.37	-
อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน	7-28	7-22	10.25	3.32	น้อย
พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล	24-120	24-35	27.14	2.55	น้อย
1) การนินทาหรือคำทอผู้อื่น	5-25	5-11	6.82	1.46	-
2) การหมิ่นประมาทผู้อื่น	5-25	5-7	5.10	0.38	-
3) การแอบอ้างชื่อของผู้อื่น	5-25	5-11	5.16	0.63	-
4) การนำความลับที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นไปเผยแพร่หรือส่งต่อ	5-25	5-6	5.11	0.32	-
5) การลบหรือบดเคี้ยวผู้อื่นออกจากกลุ่ม	4-20	4-11	4.95	1.38	-

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น

การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression) เพื่อทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ประสิทธิภาพการถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน ก่อนการวิเคราะห์ด้วยข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ของสถิติถดถอยพหุคูณ ได้ผลดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ประสิทธิภาพการถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน จากการทดสอบ Normality โดยใช้สถิติ Kolmogorov-Smirnov ซึ่งจากผลค่า p ที่มากกว่า .05 แสดงว่า มีการกระจายแบบปกติ

2. ทดสอบความเป็นอิสระกันของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ทดสอบโดยค่า Durbin-Watson ได้เท่ากับ 2.032 (ค่าปกติ 1.5-2.5) แสดงว่าข้อมูลไม่เกิด Autocorrelation ตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความเป็นอิสระต่อกัน

3. ทดสอบ Multicollinearity ทดสอบโดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficients) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาทุกตัว พบว่า ค่าของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าน้อยกว่า .85 ดังตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทุกตัวไม่มี Multicollinearity หรือวิเคราะห์จากค่า Tolerance ต้องไม่เข้าใกล้ 0 หรือ ไม่น้อยกว่า .20 และค่า VIF ไม่เกิน 5 ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Tolerance = .996 และค่า VIF = 1.004 แสดงว่า ตัวแปรต้นทุกตัวไม่มี ความสัมพันธ์กันหรือไม่เกิด Multicollinearity

4. ทดสอบ Univariate outliers โดยพิจารณาจากกราฟ Scatter plot พบว่า จุดมีการกระจายอยู่นอกเหนือ -3 และ +3 และมีข้อมูลเป็น outliers จำนวน 4 ราย ผู้วิจัยจึงได้ตัดข้อมูลที่เป็น outlier ออก ดังนั้นข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ในครั้งนี้ เท่ากับ 116 ราย จากนั้นนำมาวิเคราะห์ใหม่ พิจารณาจากกราฟ Scatter plot พบว่า จุดมีการกระจายอยู่ระหว่าง -3 และ +3 แสดงว่าไม่มี Univariate outliers

5. ทดสอบ Homoscedasticity โดยพิจารณาจาก Scatter plot ระหว่าง Standardized predicted value (ZPRED) กับ Standardized residual (ZRESID) พบว่า กราฟมีลักษณะเป็น Homoscedasticity เป็นไปตามข้อตกลงของ Normality, Linearity และ Homoscedasticity

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล
แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู อิทธิพล
ความรุนแรงจากเพื่อน กับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล (n=116)

ตัวแปร	1	2	3.1	3.2	3.3	3.4	4	5
1. ประสบการณ์การถูกข่ม เหงรังแกบนโลกโซเชียล	1	.151	.462*	-.115	.272*	-.200**	.314	.194**
2. แบบอย่างพฤติกรรม ความรุนแรงหรือการ รังแกกันจากสื่อ ออนไลน์		1	.011	-.015	.007	.196**	.600*	.228*
3. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู			1					
3.1 การอบรมเลี้ยงดู แบบเข้มงวด				-.402*	.486*	-.479*	.176**	.205**
3.2 การอบรมเลี้ยงดู แบบให้อิสระอย่างมี ขอบเขต					1	-.488*	.493*	-.281*
3.3 การอบรมเลี้ยงดู แบบปล่อยปละ ละเลย						1	-.257*	.098
3.4 การอบรมเลี้ยงดู แบบยอมตามบุตร							1	0.42
4. อิทธิพลความรุนแรง จากเพื่อน								1
5. พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบน โลกโซเชียล								

* $p < .01$, ** $p < .05$

จากผลการทดสอบเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ต่อจากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression) พบว่า อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 37.6 ($R^2 = 0.376$, $F_{(1, 113)} = 11.076$, $p = .001$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีอยู่ 2 ตัวแปร โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักในการทำนายสูงสุด คือ อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) = .546 รองลงมา คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตต่อพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) = -.248 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Stepwise Regression เพื่อทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n = 116)

ตัวแปรทำนาย	B	SE	β	t	p-value
อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน	.419	.057	.546	7.341**	<.001
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต	-.47	.048	-.248	-3.328*	.001
Constant = 27.073, $R^2 = .376$, $R^2_{Adjusted} = .365$, $F_{(1, 113)} = 11.076$, $p = .001$					

* $p < .01$, ** $p < .001$

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย (Predictive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3 ในโรงเรียนเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 116 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ 3) แบบสอบถามแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ 4) แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 5) แบบสอบถามอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน 6) แบบสอบถามพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ซึ่งแบบสอบถามชุดที่ 2 - 6 มีค่าความเชื่อมั่นแอลฟาครอนบาคทั้งฉบับ เท่ากับ .83 .93 .79 .84 และ .73 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 94.83) อายุเฉลี่ย 13.60 ปี ($SD = 1.028$) กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุด (ร้อยละ 34.48) รองลงมา คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 33.62) และระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 31.90) บิดาและมารดาส่วนมากประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป/เกษตรกร (ร้อยละ 29.31) และ (ร้อยละ 28.45) ตามลำดับ ส่วนมากมีเพื่อนสนิทน้อยกว่า 5 คน (ร้อยละ 60.34)

2. พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 27.14, SD = 2.55$) พิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการนิทาหรือคำทหาผู้อื่น ($\bar{x} = 6.82, SD = 1.46$) มีพฤติกรรมการแอบอ้างชื่อของผู้อื่น ($\bar{x} = 5.16, SD = 0.63$) และมีพฤติกรรมลบหรือบไล้ผู้อื่นออกจากกลุ่ม ($\bar{x} = 4.95, SD = 1.38$) ประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 0.63, SD = 1.14$) มีแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 10.51, SD = 5.44$) และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต ($\bar{x} = 26.97, SD = 3.93$) การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร ($\bar{x} = 19.97, SD = 4.37$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ($\bar{x} = 11.72, SD = 3.53$) อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 10.25, SD = 3.32$)

3. อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 37.6 ($R^2 = 0.376$, $F_{(1, 113)} = 11.076$, $p = .001$) โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักในการทำนายสูงสุด คือ อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อนมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .546 รองลงมา คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตต่อพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ -.248

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จากการศึกษารายนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=27.14$, $SD= 2.55$) อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารายนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 94.83) สอดคล้องกับการศึกษาของ Mizuta et al (2018) พบว่า กลุ่มผู้รังแกผู้อื่นในวัยรุ่นเพศชายจะเป็นผู้รังแกมากกว่าเพศหญิง และสำหรับกลุ่มที่เป็นทั้งผู้ถูกรังแกและรังแกผู้อื่น พบว่า วัยรุ่นเพศชายจะเป็นทั้งผู้ถูกรังแกและรังแกผู้อื่นมากกว่าวัยรุ่นเพศหญิง (Ford, King, Priest, & Kavanagh, 2017) และอาจเป็นไปได้ว่าสถาบันการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง มีความเคร่งครัดในกฎระเบียบของการอยู่ร่วมกันของนักเรียนในโรงเรียน มีการใช้ระเบียบว่าด้วยการปกครองนักเรียน โรงเรียน พ.ศ. 2565 ระบุให้พฤติกรรมกลั่นแกล้ง รังแก ข่มขู่บุคคลอื่นให้เกิดความเสียหาย เป็นลักษณะความผิดในระดับปานกลาง และหากนักเรียนกระทำความผิดในระดับปานกลางซ้ำเป็นครั้งที่ 2 จะถือว่าเป็นลักษณะความผิดขั้นร้ายแรง จะได้รับโทษการทำทัณฑ์บน และเชิญบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมาบันทึกทราบความผิดต่อไป ถึงแม้ว่าการศึกษารายนี้พบพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์อยู่ในระดับน้อยก็ตาม แต่หากวัยรุ่นมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นก็จะมีพฤติกรรมนี้ติดตัวไปจนโต กลายเป็นบุคคล ก้าวร้าว อันธพาล และละเมิดกฎหมายสังคม (เกษตรชัย และหิม, 2556) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ด้านการนิทาหรือคำทอผู้อื่นบนเครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด ($\bar{x} = 6.82$, $SD = 1.46$) เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนใช้คำที่หยาบคาย คำทอผู้อื่น กล่าวร้ายนินทาหลังผู้อื่น และล้อพฤติกรรมกระทำผู้อื่นที่ไม่ดีและน่าอับอาย สอดคล้องกับการศึกษาของ อัญมณี หล้าหนัก (2563) พบว่า รูปแบบของพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่พบมากที่สุด ร้อยละ 50 คือ การนิทาหรือถูกคำทอผ่านโทรศัพท์มือถือ ห้องสนทนา หรือเว็บไซต์ รองลงมา คือ พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ด้านการลบ หรือบล็อกผู้อื่นที่ไม่ชอบออกจากกลุ่มบนเครือข่ายสังคม

ออนไลน์ ($\bar{x} = 4.95$, $SD = 1.38$) เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนลบผู้อื่นที่นักเรียนไม่ชอบออกจากความเป็นเพื่อนหรือลบออกจากกลุ่ม มีการกีดกัน/บล็อกผู้อื่นที่ไม่ชอบออกจากกลุ่ม และสั่งให้เพื่อนบางคนลบผู้อื่นที่ไม่ชอบออกจากความเป็นเพื่อนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับการศึกษาของ พลอยพัชชา แก้ววิเศษ และคณะ (2564) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ด้านการนิทาหรือคำทอผู้อื่นบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ และด้านการลบหรือบล็อกผู้อื่นที่ไม่ชอบออกจากกลุ่มบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยมีพฤติกรรมนั้นๆ นานๆ ครั้ง

2. อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 37.6 ($R^2 = 0.376$, $F_{(1, 113)} = 11.076$, $p = .001$) โดยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 อิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีน้ำหนักในการทำนายสูงสุด มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .546 หมายความว่า นักเรียนที่ได้รับอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน จะส่งผลต่อการมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีเพื่อนสนิทน้อยกว่า 5 คน (ร้อยละ 60.34) อธิบายตามแนวคิดแบบจำลอง PRECEDE Model ในขั้นตอนที่ 3 (Green & Kreuter, 2005) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่อธิบายถึงระบบการพัฒนาและการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ โดยอาจจะมีอิทธิพลมาจากพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งตามกรอบแนวคิดแบบจำลองดังกล่าว เพื่อนเป็นปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) อาจเสริมแรงได้ทั้งในด้านบวกหรือด้านลบ ช่วยยับยั้งหรือสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ได้ โดยกลุ่มเพื่อนเป็นสังคมที่สำคัญที่สุดของนักเรียน และมีอิทธิพลต่อนักเรียนมาก การเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนทำให้นักเรียนมั่นใจและภาคภูมิใจในตนเอง นักเรียนจะใช้เพื่อนเป็นที่ปรึกษา เลียนแบบพฤติกรรมและทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งการทำตามกลุ่มเพื่อนนั้น อาจมีทั้งด้านดีและไม่ดี หากเพื่อนที่ใช้เวลาร่วมกันในแต่ละวันมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ อาจส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ เกษตรชัย และหิม และอุทิศ สังขรัตน์ (2555) พบว่า อิทธิพลความรุนแรงของเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมรังแกของนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = 0.583$; 95% CI = 0.553, 0.612) เช่นเดียวกับการศึกษาของ ชิดชัย ไชไพรววัน (2560) พบว่า นักเรียนที่พบเห็นแบบอย่างการรังแกจากเพื่อนในระดับสูงมีโอกาสมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มากกว่านักเรียนที่พบเห็นแบบอย่างจากเพื่อนในระดับต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าการที่นักเรียนได้พบเห็นพฤติกรรมรังแกผู้อื่นหรือการใช้ความรุนแรงจากเพื่อน เป็นปัจจัยที่ทำให้

เกิดการเลียนแบบพฤติกรรม การสร้างสถานการณ์ทางสังคมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ส่งผลทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ (พลอยพัชชา แก้ววิเศษ และคณะ, 2564)

2.2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต เป็นปัจจัยเสริม

(Reinforcing factors) ที่แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น มีปัจจัยมาจากครอบครัวที่ให้การอบรมเลี้ยงดูนักเรียนแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตส่งผลให้เกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นมากขึ้นเพียงใด ซึ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตสามารถทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรที่มีน้ำหนักรองลงมา มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ $-.248$ หมายความว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต จะส่งผลต่อการมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์น้อย โดยผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต ($\bar{x} = 26.97, SD = 3.93$) ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตหรือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต บิดามารดาหรือผู้ปกครองสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กมีความเป็นอิสระ สามารถพึ่งพาตนเองได้ แต่ยังมีขอบเขตและการควบคุมการกระทำของเด็ก บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้ความอบอุ่นต่อเด็กและเลี้ยงดูอย่างรักใคร่ แสดงความยินดีและสนับสนุนพฤติกรรมสร้างสรรค์ของเด็ก เปิดกว้างด้านการแสดงความคิดเห็นและการยอมรับ คาดหวังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความอิสระพึ่งพาตนเองได้ และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัย ส่งผลให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข หากนักเรียนได้รับการเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต จะส่งผลให้มีพฤติกรรมข่มเหงผู้อื่นทางไซเบอร์น้อย สอดคล้องกับการศึกษาของสุวรรณยา เสาวภาพ และสุวรรณณี พุทธิศรี (2563) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ถูกรังแกเป็น 3.03 เท่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเทียบกับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แสดงให้เห็นว่า การได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยหรือการดูแลแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต นักเรียนจะมีพฤติกรรมการข่มเหงผู้อื่นน้อยกว่า

3. ประสิทธิภาพการถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์และแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ ไม่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ได้ หมายความว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีประสิทธิภาพการถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ เป็นไปได้ว่าประสิทธิภาพการถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์อาจมีผลทั้งในทางสนับสนุนหรือยับยั้งการแสดงพฤติกรรม เพราะประสิทธิภาพต่างๆในอดีต เป็นปัจจัยพื้นฐานและก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล เป็นความพอใจของบุคคล

ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ในการเรียนรู้ (Education experience) อาจเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนมีพฤติกรรมเลียนแบบหรืออาจจะยับยั้งพฤติกรรมนั้นๆ ไม่แสดงออกซึ่งพฤติกรรมนั้นๆ ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ การศึกษาของอภิญา เชาวบุตร (2558) ที่พบว่า การมีประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแก มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกผู้อื่น การที่เคยถูกระทำจากผู้อื่นมาก่อนอาจทำให้มีความรู้สึกคับแค้นใจ และเรียนรู้วิธีการหรือพฤติกรรมจากการกระทำ แล้วนำไปใช้กับผู้อื่นได้ สำหรับแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ ไม่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ได้ หมายความว่า แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ เป็นไปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 10.51, SD = 5.44$) ประกอบกับได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต อาจส่งผลให้การเข้าถึงสื่อออนไลน์ของนักเรียนมีข้อจำกัดเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ ชิดชัย ไชไพรวัน (2560) ที่พบว่า แบบอย่างจากสื่อออนไลน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นทางไซเบอร์ เป็นไปตามทฤษฎีปัญญาสังคมของ Bandura ที่อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ผ่านตัวแบบ โดยสื่อออนไลน์เป็นสื่อที่นักเรียนให้ความสนใจและมีการเข้าถึงได้ง่ายและมีความหลากหลาย ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้รับอิทธิพลจากสื่อออนไลน์ค่อนข้างมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการปฏิบัติพยาบาล บุคลากรด้านสุขภาพ และครู สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเน้นให้กลุ่มเพื่อนสนิทหรือเพื่อนนักเรียนที่ใช้เวลาร่วมด้วยเป็นส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมหรือโปรแกรมดังกล่าวด้วย
2. ด้านการศึกษา อาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเน้นให้นักเรียนหลีกเลี่ยงเพื่อนที่ใช้ความรุนแรงผ่านสื่อออนไลน์ และส่งเสริมผู้ปกครองให้มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบมีอิสระอย่างมีขอบเขต เพื่อป้องกันการเกิดพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ทั้งในกลุ่มที่ถูกรังแก เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนหรือจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมในการป้องกันพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเน้นนำเพื่อนสนิทหรือกลุ่มเพื่อนใช้เวลาด้วยกันเป็นส่วนใหญ่ เข้าร่วมกิจกรรมหรือโปรแกรมดังกล่าวด้วย และเน้นส่งเสริมผู้ปกครองให้มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบอิสระอย่างมีขอบเขต เพื่อป้องกันพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษประเภทสหศึกษา แต่พบว่าในห้องเรียนแต่ละห้องที่ทำการเก็บข้อมูล ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ดังนั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งต่อไป ควรคำนึงถึงสัดส่วนของเพศในกลุ่มตัวอย่างร่วมด้วย

2. ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในช่วงที่มีการประกาศใช้นโยบายและกฎระเบียบที่เคร่งครัดเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของนักเรียนในโรงเรียน มีการใช้ระเบียบว่าด้วยการปกครองนักเรียนเรื่องพฤติกรรมกรกลั่นแกล้ง ซึ่งอาจส่งผลต่อการตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลที่อาจไม่ตรงกับความเป็นจริง ดังนั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งถัดไป ควรคำนึงบริบทในโรงเรียนดังกล่าวด้วย

บรรณานุกรม

กรมสุขภาพจิต. (2562, ม.ป.ป.). *เตรียมลูกให้พร้อมรับมือกับสื่อร่ายออนไลน์*.

<https://d.dailynews.co.th/article/7422117>

กอร์ปบุญ ภาวะกุล และ ปราโมทย์ สุคนิษฐ์. (2554). การศึกษาพฤติกรรมรังแกข่มขู่กับระดับความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งกรุงเทพมหานคร. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 56(1), 35-44.

เกษตรชัย และหีม. (2556). พฤติกรรมรังแกของนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. สงขลา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เกษตรชัย และหีม. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. *วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(12), 14-30.

เกษตรชัย และหีม และ อุทิศ สังขรัตน์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะทางจิต ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และปัจจัยอิทธิพลความรุนแรงกับพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. *วารสารศิลปศาสตร์*, 4 (2), 65-82.

แจ่มเพชร วิรุณราพันธ์ และ ลักษณ์มี คงลาภ. (2563). *การกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ (Cyberbullying)* (พิมพ์ครั้งที่ 3). วอลค์ ออน คลาวด์.

ชาญวิทย์ พรนภดล. (2561, ม.ป.ป.). *ป้องกันใกล้ตัวลูกจาก Cyber bullying*.

<https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27717>

จิตชัย ใจไพรวัน. (2560). *พฤติกรรมการรังแกผู้อื่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร*. [สารนิพนธ์ปริญญาสาขารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหิดล.

ฤทัยชนนี สิทธิชัย และ ชันยากร ตุดเกื้อ. (2560). พฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 28(1), 86-99.

ชันยากร ตุดเกื้อ และ เกษตรชัย และหีม. (2561). การพัฒนาโมเดลสมการ โครงสร้างพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย. *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 31(1), 201-220.

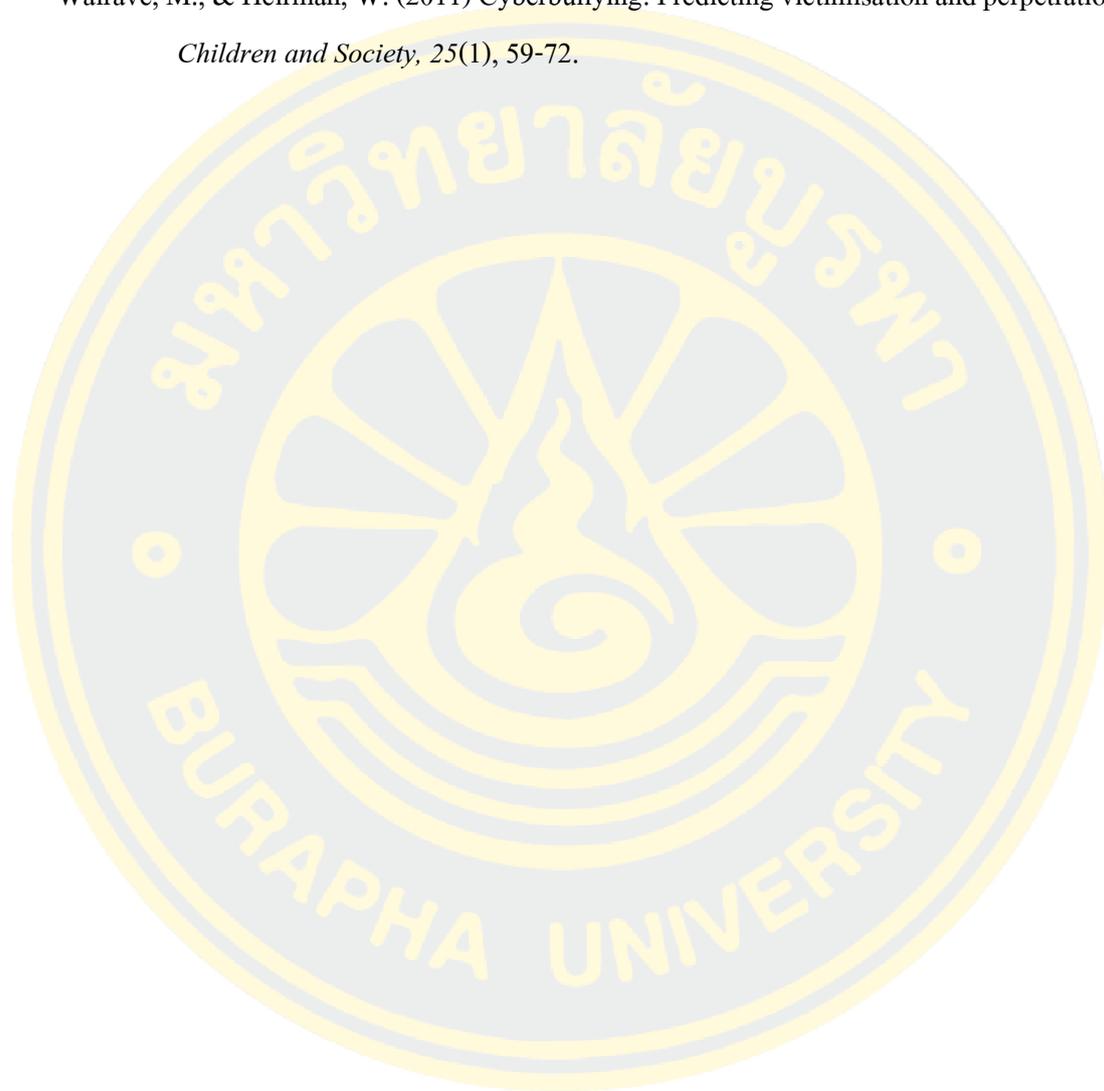
บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร. (2563). *ขนาดอิทธิพล การวิเคราะห์อำนาจ การคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมโดยใช้โปรแกรม G*Power* (พิมพ์ครั้งที่ 1). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2550). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). เข้าส ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิมพ์ภรณ์ กลั่นกลิ่น. (2563). *การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น*. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พลอยพัชชา แก้ววิเศษ และคณะ. (2564). พฤติกรรมข้ามแห่งรั้งแแกน โลกไซเบอร์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนักเรียนมัธยมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(5), 239-253.
- วรพงษ์ วิไล และ เสริมศิริ นิลดำ. (2561). พฤติกรรมการรั้งแแกนผ่านโลกไซเบอร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงราย: กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย. *CRRU Journal of Communication Chiangrai Rajabhat Univesity*, 1(2), 1-24.
- วัฒนาวิ ศรีวัฒนพงษ์ และ พิมพ์กา ธานินพงษ์. (2558). สื่ออิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ตที่มีผลต่อพฤติกรรมการรั้งแแกนของนักเรียนในโรงเรียน เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารการสื่อสารและการจัดการ นิต้า*, 1(2), 128-144.
- วาสนา คำดี. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรั้งแแกนผ่านโลกไซเบอร์กับภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นในจังหวัดหนึ่ง เขตพื้นที่ภาคกลาง. *วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*, 35(1), 77-90.
- วีรวิษญ์ เลิศรัตน์ธำรงกุล. (2564). การกลั่นแกล้งในพื้นที่ไซเบอร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น: ความชุก วิธีการจัดการปัญหา และพฤติกรรมเสี่ยง. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 11(1), 275-289.
- สฤณา บุญนรากร. (2555). *การสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวมทุกช่วงวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.
- สวรรยา เสาวภาพ และ สุวรรณิ พุทธิศรี. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมการรั้งแแกนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 65(3), 263-278.
- สุภาวดี เจริญวานิช. (2560). การรั้งแแกนผ่านพื้นที่ไซเบอร์: ผลกระทบและการป้องกันในวัยรุ่น. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 25(4), 639-648.
- สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์. (2551). *กลยุทธ์การสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่น*. ชัยเจริญ.
- ศัลกษณา กิตติพิสน์เสรี. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดากับภาวะซึมเศร้าของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- อภิญา เยาวบุตร และคณะ. (2558). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการข่มเหงรังแกผู้อื่นในวัยรุ่นตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข*, 29(2), 71-84.
- อัญมณี หล้าหนัก และคณะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันกับพ่อแม่ เพื่อนและครูกับการ กลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 65(3), 245-256.
- เอมวดี เกียรติศิริ. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมรังแกทางไซเบอร์ในนักเรียนมัธยมต้น. [วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Baumrind, D. (1997). Child care practice anteceding three patterns of preschool behavior. *Genetic Psychology Monographs*, 75(1), 43-88.
- Ford, R., King, T., Priest, N., & Kavanagh, A. (2017). Bullying and mental health and suicidal behaviour among 14-to 15-year-olds in a representative sample of Australian children. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 51(9), 897-908.
- Green, L., & Kreuter, M. (2005). *Health program planning : AneEducational and ecological approach* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hesapcioglu, S. T., & Ercan, F. (2017). Traditional and cyberbullying co-occurrence and its relationship to psychiatric symptoms. *Pediatrics International*, 59 (1), 16-22.
- Kiriakidis, S. P., & Kavoura, A. (2010). Cyberbullying: A Review of the Literature on Harassment Through the Internet and Other Electronic Means. *Family & Community Health*, 33(2), 82-93.
- Mizuta, A., et.al (2018). Association between the time perspective and type of involvement in bullying among adolescents: A cross-sectional study in Japan. *Japan journal of nursing science*, 15(2), 156-166.
- Mora-Merchan, J. A. (2006). Coping strategies: Mediators of long-term effects in victims of bullying?. *Annuary of clinical and Health Psychology*, 2, 15-25.
- Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2006). Bullies move beyond the schoolyard: A preliminary look at cyberbullying. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 4(2), 148-169.
- Potter, P. A. & Perry, A. G. (2009). *Fundamentals of Nursing* (7th ed). Elsevier.
- Strom, P., & Strom, R. (2005). When teens turn cyberbullies. *Education Digest: Essential Readings Condensed for Quick Review*, 71(4), 35-41.

Swearer, S. M., & Hymel, S. (2015). Understanding the psychology of bullying: Moving toward a social-ecological diathesis–stress model. *American Psychologist*, 70(4), 344-353.

Walrave, M., & Heirman, W. (2011) Cyberbullying: Predicting victimisation and perpetration. *Children and Society*, 25(1), 59-72.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การทดสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติถดถอยพหุคูณ

การทดสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ของสถิติถดถอยพหุคูณได้ผลดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ประสิทธิภาพการถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ แบบอย่าง พฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน จากการทดสอบ Normality ของค่าความคลาดเคลื่อน โดยใช้สถิติ Kolmogorov-Smirnov ซึ่งจากผลค่า p ที่มากกว่า .05 แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนมีการกระจายแบบปกติ

		Standardized Residual
N		116
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	.0000000
	Std. Deviation	.99126621
Most Extreme Differences	Absolute	.064
	Positive	.064
	Negative	-.043
Kolmogorov-Smirnov Z		.686
Asymp. Sig. (2-tailed)		.735

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

2. ทดสอบความเป็นอิสระกันของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ทดสอบโดยค่า Durbin-Watson ได้เท่ากับ 2.032 (ค่าปกติ 1.5-2.5) แสดงว่าข้อมูลไม่เกิด Autocorrelation

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.561 ^a	.315	.309	2.11956	.315	52.452	1	114	.000	
2	.613 ^b	.376	.365	2.03167	.061	11.076	1	113	.001	2.032

a. Predictors: (Constant), friSum

b. Predictors: (Constant), friSum, Pat2Sum

c. Dependent Variable: outSum

3. ทดสอบ Multicollinearity วิเคราะห์จากค่า Tolerance ต้องไม่เข้าใกล้ 0 หรือไม่น้อยกว่า .20 และค่า VIF ไม่เกิน 5 ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Tolerance = .996 และค่า VIF = 1.004 แสดงว่า ตัวแปรต้นทุกตัว ไม่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกิด Multicollinearity

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	22.722	.641		35.467	.000		
	friSum	.431	.059	.561	7.242	.000	1.000	1.000
2	(Constant)	27.073	1.444		18.745	.000		
	friSum	.419	.057	.546	7.341	.000	.996	1.004
	Pat2Sum	-.161	.048	-.248	-3.328	.001	.996	1.004

a. Dependent Variable: outSum

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics		
						Tolerance	VIF	Minimum Tolerance
1	expsom	.020 ^b	.244	.808	.023	.901	1.110	.901
	Socsum	-.171 ^b	-1.778	.078	-.165	.639	1.564	.639
	Pat1Sum	.110 ^b	1.404	.163	.131	.969	1.032	.969
	Pat2Sum	-.248 ^b	-3.328	.001	-.299	.996	1.004	.996
	Pat3Sum	.071 ^b	.914	.363	.086	.998	1.002	.998
	Pat4Sum	-.053 ^b	-.683	.496	-.064	.998	1.002	.998
2	expsom	-.006 ^c	-.080	.936	-.008	.892	1.121	.892
	Socsum	-.163 ^c	-1.768	.080	-.165	.639	1.565	.637
	Pat1Sum	.012 ^c	.146	.884	.014	.816	1.226	.816
	Pat3Sum	-.065 ^c	-.759	.449	-.072	.762	1.313	.761
	Pat4Sum	.093 ^c	1.086	.280	.102	.751	1.331	.750

a. Dependent Variable: outSum

b. Predictors in the Model: (Constant), friSum

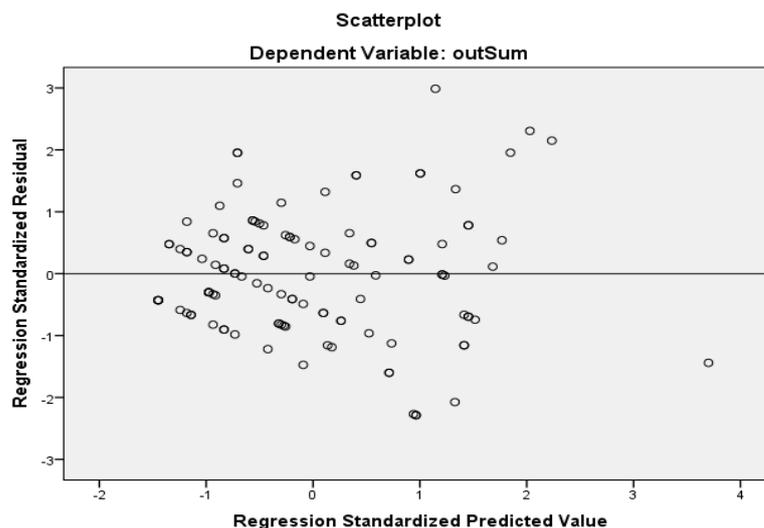
c. Predictors in the Model: (Constant), friSum, Pat2Sum

4. ทดสอบ Univariate outliers โดยพิจารณาจากกราฟ Scatter plot พบว่า จุดมีการกระจายอยู่นอกเหนือ -3 และ +3 และมีข้อมูลเป็น outliers จำนวน 4 ราย ผู้วิจัยจึง ได้ตัดข้อมูลที่เป็น outlier ออก ดังนั้นข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ในครั้งนี เท่ากับ 116 ราย จากนั้นนำมาวิเคราะห์ใหม่ พิจารณาจากกราฟ Scatter plot พบว่า จุดมีการกระจายอยู่ระหว่าง -3 และ +3 แสดงว่าไม่มี Univariate outliers

Residuals Statistics ^a					
	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	24.8716	32.9270	27.1379	1.56417	116
Std. Predicted Value	-.1449	3.701	.000	1.000	116
Standard Error of Predicted Value	.190	.729	.314	.091	116
Adjusted Predicted Value	24.9016	33.3602	27.1401	1.56964	116
Residual	-4.64547	6.06960	.00000	2.01393	116
Std. Residual	-2.287	2.987	.000	.991	116
Stud. Residual	-2.352	3.018	-.001	1.008	116
Deleted Residual	-4.91698	6.19588	-.00221	2.08208	116
Stud. Deleted Residual	-2.402	3.134	.001	1.019	116
Mahal. Distance	.015	13.835	1.983	1.996	116
Cook's Distance	.000	.129	.011	.025	116
Centered Leverage Value	.000	.120	.017	.017	116

a. Dependent Variable: outSum

5. ทดสอบ Homoscedasticity โดยพิจารณาจาก Scatter plot ระหว่าง Standardized predicted value (ZPRED) กับ Standardized residual (ZRESID) พบว่า กราฟมีลักษณะเป็น Homoscedasticity เป็นไปตามข้อตกลงของ Normality, Linearity และ Homoscedasticity

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นฤมล เอี่ยมฉวีกุล ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะ
สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อาภาพร เผ่าวัฒนา ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะ
สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. รองศาสตราจารย์ ร.อ.หญิง ดร.ชนัดดา แนนเกษร สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและ
จิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ค

เอกสารขออนุญาตใช้เครื่องมือ

ที่ อว ๘๑๓๗/๖๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตให้นิสิตใช้เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คุณพลอยพัชชา แก้ววิเศษ

ด้วยนางสาวศศิภาณูจน์ พลจรรย์สัพัญญ์ รหัสประจำตัว ๖๓๙๒๐๑๓๗๔ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของวัยรุ่นตอนต้น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริญา สนั่นเรื่องศักดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขออนุญาตใช้เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ คือ “แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมรังแกบนโลกโซเชียล” จากงานวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมรังแกบนโลกโซเชียลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนักเรียนมัธยมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” ของ คุณพลอยพัชชา แก้ววิเศษ และคณะ ตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, ๖(๕), ๒๓๙-๒๕๓, ๒๕๖๔

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตตั้งรายนามดังกล่าวใช้เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๕๑๕-๕๕๙๔ หรือที่ E-mail: 63920174@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๗/๖๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตให้นิสิตใช้เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้วยนางสาวศศิภาภรณ์ พลจรรย์ทรัพย์ รหัสประจำตัว ๖๓๙๒๐๑๗๔ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทำนาย
พฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของวัยรุ่นตอนต้น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริญา สนั่นเรื่องศักดิ์ เป็นประธาน
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขออนุญาตใช้เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ คือ “แบบสอบถาม
แบบอย่างจากสื่อออนไลน์” และ “แบบสอบถามแบบอย่างจากกลุ่มเพื่อน” จากสารนิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมการรังแก
ผู้อื่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร” ของ คุณชิตชัย ไชไพวัฒน์ หลักสูตรสาธารณสุข-
ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ กิตติพิชัย
เป็นประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตตั้งรายนามดังกล่าวใช้เครื่องมือ
วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๕๑๕-๕๕๙๔ หรือที่ E-mail:
63920174@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

เอกสารนี้ลงนามด้วยลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ ตรวจสอบได้ที่ (<https://e-sign.buu.ac.th/verify>)

ที่ อว ๘๑๓๗/๖๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๑๑

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาใช้เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้วยนางสาวศศิธร วัฒนศิริ วิทยานิพนธ์ รหัสประจำตัว ๖๓๙๒๐๑๓๗๕ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของวัยรุ่นตอนต้น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริยา สนั่นเรืองศักดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขออนุญาตใช้เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ คือ “แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดา” จากวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดา กับภาวะซึมเศร้าของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ ๔ ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต ๑” ของ นางศศิธร กิติทัศน์ เจริญ นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุปราณี สนธิรัตน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตีพิมพ์ในวารสาร *รวมอาชีพพยาบาลสาร*, ๑๕(๑), ๓๖-๔๗, ๒๕๕๑

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นักศึกษาดังรายชื่อดังกล่าวใช้เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ สามารถติดต่อขอรายละเอียดได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๕๑๕-๕๕๙๔ หรือที่ E-mail: 63920174@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นงรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

เอกสารนี้ลงนามด้วยลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ ตรวจสอบได้ที่ (<https://e-sign.buu.ac.th/verify>)

ภาคผนวก ง

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

สำเนา

ที่ IRB3-092/2565

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย : G-HS069/2565

โครงการวิจัยเรื่อง : ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้เฒ่าบนโลกโซเชียลของวัยรุ่นตอนต้น

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวศศิภาภรณ์ พลจรรย์สัพัญญ์

หน่วยงานที่สังกัด : คณะพยาบาลศาสตร์

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ฉบับที่ 2 วันที่ 21 เดือน กันยายน พ.ศ. 2565
2. เอกสารโครงการวิจัยฉบับภาษาไทย ฉบับที่ 2 วันที่ 21 เดือน กันยายน พ.ศ. 2565
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 2 วันที่ 21 เดือน กันยายน พ.ศ. 2565
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 1 วันที่ 18 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2565
5. เอกสารแสดงรายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ฉบับที่ 1 วันที่ 18 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2565
6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ 26 เดือน กันยายน พ.ศ. 2565

วันที่หมดอายุ : วันที่ 29 เดือน กันยายน พ.ศ. 2566

ลงนาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงมรณ แยมประทุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงมรณ แยมประทุม)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ชุดที่ 3 (กลุ่มคลินิก/ วิทยาศาสตร์สุขภาพ/ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

ภาคผนวก จ

เอกสารพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย

AF 06-02

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
(Participant Information Sheet)

รหัสโครงการวิจัย :

โครงการวิจัยเรื่อง : ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของวัยรุ่นตอนต้น
เรียน นักเรียนผู้ร่วมโครงการวิจัย

ข้าพเจ้า นางสาวศศิภาณัญญ์ พลจรัสพัชญ์ หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอเรียนเชิญนักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่องปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของวัยรุ่นตอนต้น ก่อนที่นักเรียนตกลงเข้าร่วมโครงการวิจัยดังกล่าว ขอเรียนให้นักเรียนทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยดังนี้

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของวัยรุ่นตอนต้น และเพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของวัยรุ่นตอนต้น ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของวัยรุ่นตอนต้นต่อไป หากนักเรียนตกลงที่จะเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าขอความร่วมมือนักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัยซึ่งใช้เวลาประมาณ 45-60 นาที โดยผู้วิจัยจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมเอกสารการวิจัยตามจ่ายจริงและตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ

การเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เป็นไปโดยสมัครใจ นักเรียนอาจปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวจากโครงการนี้ได้ทุกเมื่อ โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อนักเรียนทั้งสิ้น

ผลของโครงการวิจัยนี้จะประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของวัยรุ่นตอนต้น และเป็นประโยชน์ด้านการปฏิบัติการพยาบาลในสาขาการพยาบาลเด็กโดยสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการประเมินวัยรุ่นตอนต้นที่มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียล รวมทั้งในด้านการศึกษายังเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับพฤติกรรมรังแกผู้อื่นในวัยรุ่นตอนต้นที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป โดยข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และจะไม่มีการเปิดเผยชื่อของนักเรียน การนำเสนอข้อมูลจะเป็นในภาพรวม ทั้งนี้ข้อมูลจะถูกเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีรหัสผ่านของผู้วิจัยเท่านั้น ส่วนเอกสารจะเก็บไว้ในตู้เอกสารที่ใส่กุญแจไว้เป็นเวลา 1 ปี หลังการเผยแพร่ผลการวิจัยและจะถูกนำไปทำลายหลังจากนั้น

หากนักเรียนมีคำถามหรือข้อสงสัยประการใดสามารถติดต่อข้าพเจ้า นางสาวศศิภาณัญญ์ พลจรัสพัชญ์ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โทรศัพท์มือถือหมายเลข 094-515-5594 ข้าพเจ้ายินดีตอบคำถาม และข้อสงสัยของท่านทุกเมื่อ และถ้าผู้วิจัยไม่ปฏิบัติตามที่ได้ชี้แจงไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สามารถแจ้งมายังคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม หมายเลขโทรศัพท์ 038-102-620 หรืออีเมล buuethics@buu.ac.th

เมื่อนักเรียนพิจารณาแล้วเห็นสมควรเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ กรุณาออกนามในเอกสารแสดงความยินยอมร่วมโครงการที่แนบมาด้วย และส่งคืนให้ท่านผู้วิจัยก่อนเข้าร่วมโครงการนี้

By: **ศศิภาณัญญ์ พลจรัสพัชญ์**
Approved
26 Sep 2022

เอกสารแสดงความยินยอม
ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Consent Form)
(สำหรับผู้ที่อายุตั้งแต่ 12 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี)

รหัสโครงการวิจัย :

(สำนักงานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้กรทส์โครงการวิจัย)

โครงการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของวัยรุ่นตอนต้น

ให้คำยินยอม วันที่ เดือน พ.ศ.

ก่อนที่จะลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย วิธีการวิจัย และรายละเอียดต่างๆ ตามที่ระบุในเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ไว้แก่ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าเข้าใจคำอธิบายดังกล่าวครบถ้วนเป็นอย่างดีแล้ว และผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่างๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยเกี่ยวกับการวิจัยนี้ด้วยความเต็มใจ และไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้าเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ และมีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ การบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนที่ข้าพเจ้าจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ จะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลของข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องได้รับอนุญาตจากข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนามผู้ยินยอม
(.....)

ข้าพเจ้า.....บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ยินยอมให้
.....เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้

กรณีที่ข้าพเจ้าไม่สามารถอ่านหรือเขียนหนังสือได้ ผู้วิจัยได้อ่านข้อความในเอกสารแสดงความยินยอมให้แกข้าพเจ้าฟังจนเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้าจึงลงนามหรือประทับลายนิ้วหัวแม่มือของข้าพเจ้าในเอกสารแสดงความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม
(.....)

บิดามารดาหรือผู้ปกครอง

.....พยาน
BUU-IRB Approved
(.....)

26 Sep. 2022

หมายเหตุ กรณีที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองให้คำยินยอมด้วยการประทับลายนิ้วหัวแม่มือ ขอให้พยานลงลายมือชื่อรับรองด้วย

ภาคผนวก จ

เอกสารขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย

ที่ อว ๘๑๓๗/๑๕๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวศศิภาภรณ์ พลจำรัสพัชญ์ รหัสประจำตัว ๖๓๙๒๐๑๗๔ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลของวัยรุ่นตอนต้น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริยุพา สนั่นเรืองศักดิ์ เป็นประธานกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ และเสนอหน่วยงานของท่านในการเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตตั้งรายนามข้างต้นดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ ๑ - ๓ จำนวน ๑๒๐ คน แบ่งเป็น

๑. นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๑	จำนวน ๔๐ คน
๒. นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๒	จำนวน ๔๐ คน
๓. นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓	จำนวน ๔๐ คน

ในระหว่างวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้งรายนาม ข้างต้นได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๕๑๕-๕๕๙๔ หรือที่ E-mail: 63920174@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นงรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๗, ๗๐๕, ๗๐๑
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

เอกสารนี้ลงนามด้วยลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ ตรวจสอบได้ที่ (<https://e-sign.buu.ac.th/verify>)

ที่ อว ๘๑๓๗/๑๕๑๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (หาคุณภาพ)

ด้วยนางสาวรศ.ดร.กัญญา พลจำรัสพัชญ์ รหัสประจำตัว ๖๓๙๒๐๑๗๔ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นตอนต้น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริญา สนั่นเรื่องศักดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และเสนอหน่วยงานของท่านในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตตั้งรายนามข้างต้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ ๑ - ๓ จำนวน ๓๐ คน แบ่งเป็น

๑. นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๑	จำนวน ๑๐ คน
๒. นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๒	จำนวน ๑๐ คน
๓. นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓	จำนวน ๑๐ คน

ในระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้งรายนามข้างต้นได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๕๑๕-๕๕๙๔ หรือที่ E-mail: 63920174@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นงรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๗, ๗๐๕, ๗๐๑
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

เอกสารนี้ลงนามด้วยลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ ตรวจสอบได้ที่ (<https://e-sign.buu.ac.th/verify>)

ภาคผนวก ช
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของวัยรุ่นตอนต้น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจำนวน 6 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล (3 ข้อ)

ชุดที่ 2 แบบสอบถามประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ (4 ข้อ)

ชุดที่ 3 แบบสอบถามแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ (6 ข้อ)

ชุดที่ 4 แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (32 ข้อ)

ชุดที่ 5 แบบสอบถามอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน (7 ข้อ)

ชุดที่ 6 แบบสอบถามพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ (24 ข้อ)

2. แบบสอบถามชุดนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ของวัยรุ่นตอนต้นเท่านั้น จึงไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิดและไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด

3. ในการตอบคำถามของแบบสอบถามนี้ คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ จึงขอให้นักเรียนสบายใจในการตอบแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

รศิกาญจน์ พลจรัสพัชญ์

นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเด็ก

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ทำวิจัย

BUU-IRB Approved

26 Sep 2022

แบบสอบถามเลขที่.....

วันที่.....

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาเติมตัวเลขลงในช่องว่างที่กำหนดให้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กนักเรียน1.1 เพศ หญิง ชาย

1.2 อายุ ปี เดือน (เกิดวันที่.....)

1.3 ระดับชั้นเรียน

 ม.1 ม.2 ม.3

1.4 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม

1.5 จำนวนเพื่อนสนิท คน

1.6 นักเรียนใช้สื่อสังคมออนไลน์ใดมากที่สุด (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

 1. Facebook 2. Line 3. Twitter 4. Instagram 5. อื่นๆ ระบุ.....

1.7 นักเรียนใช้เวลาในการเล่นสื่อสังคมออนไลน์นานเท่าไรต่อวัน (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

 น้อยกว่า 2 ชั่วโมง/วัน 2-4 ชั่วโมง/วัน มากกว่า 4 ชั่วโมง/วัน**2. ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง (กรณีที่ไม่ได้อยู่อาศัยกับบิดา/มารดา)**

2.1 อาชีพของบิดา

 รับราชการ พนักงานบริษัท รัฐวิสาหกิจ ค้าขายหรือได้งานธุรกิจ

BUU-IRB Approved

26 Sep 2022

- รับจ้างทั่วไป/เกษตรกร
- ว่างงาน
- อื่นๆ ระบุ.....

2.2 อาชีพของมารดา

- รับราชการ
- พนักงานบริษัท
- รัฐวิสาหกิจ
- ค้าขายหรือเจ้าของธุรกิจ
- รับจ้างทั่วไป/เกษตรกร
- ว่างงาน
- อื่นๆ ระบุ.....

2.3 อาชีพของผู้ปกครอง (ตอบกรณีไม่ได้อยู่กับบิดาหรือมารดา)

- รับราชการ
- พนักงานบริษัท
- รัฐวิสาหกิจ
- ค้าขายหรือเจ้าของธุรกิจ
- รับจ้างทั่วไป/เกษตรกร
- ว่างงาน
- อื่นๆ ระบุ

3. รายได้เฉลี่ย/เดือน ของครอบครัว บาท

BUU-IRB Approved
26 Sep 2022

ชุดที่ 2 แบบสอบถามประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล

คำชี้แจง คำถามต่อไปนี้สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของนักเรียน ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา
 มา ขณะตอบคำถามให้นักเรียนพึงระลึกเสมอว่าคำตอบนั้นไม่ใช่เหตุการณ์ปัจจุบัน แต่เป็นเรื่อง
 ที่เกิดขึ้นในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา

โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

(กรณีตอบว่า เคยมีประสบการณ์การถูกข่มเหงรังแกบนโลกโซเชียล ให้นักเรียนบอกความถี่ด้วย)

ข้อที่	ประสบการณ์	คุณเคยมีประสบการณ์ เหล่านี้บ่อยแค่ไหน		
		มากกว่า 4 ครั้ง /เดือน	1-4 ครั้ง /เดือน	ไม่เคย
1	ถูกนินทา ด่าทอ			
2	.			
3	.			
4	ถูกกีดกัน.....			

ชุดที่ 3 แบบสอบถามแบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อออนไลน์

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความถี่ที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

นักเรียนพบเห็นพฤติกรรมต่อไปนี้ผ่านสื่อออนไลน์บ่อยเพียงใด

ข้อที่	พฤติกรรม	มากกว่า 4 ครั้ง/ เดือน	1-4 ครั้ง/ เดือน	น้อยกว่า 1 ครั้ง/เดือน	ไม่ เคย
1	การพุดจา				
2	.				
3	.				
4	.				
5	.				
6	การแก๊งกัน.....				

ชุดที่ 4 แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับรูปแบบการเลี้ยงดูที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองของนักเรียน ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนตามความเป็นจริงมากที่สุด โดยไม่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่นักเรียนต้องการหรือคาดหวังจะให้ เป็น และ โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ

ในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยแต่ละคำตอบมีความหมายดังต่อไปนี้

มากที่สุด หมายถึง นักเรียนได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้นมากที่สุด
 มาก หมายถึง นักเรียนได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้นมาก
 น้อย หมายถึง นักเรียนได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้นน้อย
 น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย หมายถึง นักเรียนได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้นน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

เลข

ลำดับ	ข้อความคำถาม	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย
1	พ่อแม่มีความคาดหวัง.....				
.	.				
.	.				
.	.				
.	.				
.	.				
.	.				
.	.				
.	.				
32	พ่อแม่แสดงความยินดีเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จ				

ชุดที่ 5 แบบสอบถามอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความถี่ที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

นักเรียนพบเห็นพฤติกรรมต่อไปนี้ในกลุ่มเพื่อนๆ ของนักเรียนบ่อยเพียงใด

ข้อที่	พฤติกรรม	มากกว่า 4 ครั้ง/ เดือน	1-4 ครั้ง/ เดือน	น้อยกว่า1 ครั้ง/เดือน	ไม่เคย
1	พูดจาล้อเลียน.....				
2	.				
3	.				
4	.				
5	.				
6	.				
7	แก๊งเพื่อน โดย.....				

ชุดที่ 6 แบบสอบถามพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับพฤติกรรมที่ตรงกับตัวนักเรียนมากที่สุด

โดยพิจารณาว่า ในรอบ 3 เดือน ที่ผ่านมา

นักเรียนมีพฤติกรรมต่อไปนี้ ผ่านทาง E-Mail, Facebook , Line, Twitter, Instagram, และ YouTube อยู่ในระดับใด ซึ่งมีเกณฑ์การให้ระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมนั้นเป็นประจำ (10 ครั้งขึ้นไป)
- 4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง (7 - 9 ครั้ง)
- 3 หมายถึง มีพฤติกรรมนั้นค่อนข้างบ่อย (4 - 6 ครั้ง)
- 2 หมายถึง มีพฤติกรรมนั้นนานๆ ครั้ง (น้อยกว่า 3 ครั้ง)
- 1 หมายถึง นักเรียนไม่เคยมีพฤติกรรมนั้นเลย

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	ค่อนข้างบ่อย	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
		5	4	3	2	1
	ด้านการนิทา.....					
1	นักเรียนกล่าวว่าร้าย.....					
.	.					
.	.					
.	.					
24	นักเรียนพูดให้ผู้อื่น.....					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวรศิกาญจน์ พลจรัสพัชญ์
วัน เดือน ปี เกิด	4 ธันวาคม 2527
สถานที่เกิด	สุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	297 ถ.จิตรบำรุง ต.ในเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น
ประวัติการศึกษา	พยาบาลศาสตรบัณฑิต

